

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

FLICKORNAS

NUMMER

BEATRICE D'ESTE.

(MILANO)

WETTERGREN & KERBER

DIREKTÖR DAN BROSTRÖM

12,

IDUN

Idun Jubileum Artiklar

FÖRFATTARINNAN TILL VECKANS jubileumstext, fru Anna Gustafson-Danell har särskildt velat vara till gagn för de unga flickor, som stå inför valet af lefnadskall, dels visa dem på olika vägar, som stå öppna, dels söka lära dem inse vikten af att ett sådant val göres först eller moget öfvervägande. Den som slår in på en bana bör gör göra det i tanken

att det gäller hela framtiden, icke lanklöst välja hvad som helst "så länge". Fru Gustafson-Danell har i många år arbetat inom Fredrika Bremer-förbundet och har därifrån rik erfarenhet af både de möjligheter och de svårigheter hvilka ligga framför den unga flickan, som skall slå sig fram i lifvet.

HUR TIDIGT BLIR VAL FRÅGAN: "Hvad skall jag bli?" aktuell för de unga flickorna nu för tiden? Jag tänker tidigt nog, redan i skolans mellanklasser finns nog många, som äro fullt på det klara med hvad de vilja bli. Och lyckliga de, om de fått en bestämd kallelse, de ha i så fall fått en af lifvets kostligaste gåfvor. Få de också kämpa och slita ondt för att kunna följa den, så ger den dem i stället ett säkert löfte om arbetsglädje, när de en gång nått målet och fått ägna sig åt det de kanske länge sträfvat efter.

Men för de allra flesta afgöres väl dock ej den stora frågan genom en bestämd inre kallelse, utan genom ett val. Och hur ödesdigert ofta blir det ej en ren slump, som då föller utslaget. Man blir kanske händelsevis erbjuden någon plats, och så tar man den, utan att vidare reflektera öfver, om man passar för arbetet i fråga, man tycker det betyder ej mycket hvad man gör "så länge". Men detta "så länge" kan alltför lätt betyda hela lifvet, och kanske möta vi något tiotal år senare den glada unga flickan, som tog ett arbete "så länge", som en förgrämd kvinna, hvilken med bitterhet i hjärtat anklagar lifvet för dess njugghet. Valet af lefnadsbana är en fråga af lika stor betydelse för flickan som för gossen, och för den ene lika väl som den andra bör det gamla ordet gälla, att det är en dålig soldat, som ej tänker bli general.

Vår tid ställer stora kraf på sina människor i allmänhet och sina kvinnor isynnerhet, och erkännas måste, att det kan vara en svårighet för den unga flickan, att hon ej på samma sätt som gossen kan ostörd ägna sig åt den valda liffsuppgiften, utan ständigt måste vara beredd att åtaga sig en ny genom ett äktenskap. Det gäller för henne här att förvandla svårigheten till en välsignelse.

Men för att lyckas häri kräfvades att kunna skilja hufvudsak och bisak, en förmåga hvori vi kvinnor hittills brustit mycket, säkert på grund af vår ringa träning i disciplineradt arbete. Har man emellertid lärt den konsten, då skall det säkert ej erbjuda öfvervinnerliga svårigheter att bredvid arbetet i eller utbildningen för det yrke man valt, finna tid att i någon mån förvärfva insikt i de praktiska färdigheter och insikter, som åligga en husmor och som f. ö. kunna vara en ovärderlig hjälp för en kvinna under alla olika liffslägen.

Rätten och plikten till själföfvervärf och själföfversorg minska sannerligen ej förutsättningarna att rätt fylla kvinnans egnaste uppgift, makans och moderns, de kunna tvärtom bli henne en stor hjälp att fylla dem bättre än hittills. Naturligtvis ställer det sig här olika med olika arbeten, men allt arbete, som skötes med intresse och omsorg, äfven det mest mekaniska, är som utvecklingsfaktor oänd-

HVAD SKALL JAG BLI?

ligen mycket mer värdefullt än det skenarbete, som så ofta ännu för något tiotal år sedan fyllde de unga flickornas tid efter slutad skolgång. Tvånget att nu vanligen genast få lof att tänka på yrkesutbildning i en eller annan riktning är därför säkert att räkna som en stor vinst för vår tids unga flicka.

Men när hon nu ser sig omkring bland de arbetsområden, som stå öppna för kvinnor, så kan valet bli svårt nog, om hon ej hör till de lyckliga, som äga en bestämd kallelse. Gränserna för kvinnans rättigheter, när det gäller arbete, äro nu, åtminstone i teorien, så vidt dragna, att de böra lämna utrymme för de mest olika begåfningar. Och när det gäller de rent praktiska yrkena, så finns där ju ingen gräns, som ej begåfning, energi och företagsamhet kan komma öfver. Säkert vore det också lyckligt för kvinnorna, om de i högre grad än hittills varit fallet ville utnyttja sina praktiska anlag. På mer än ett praktiskt arbetsområde skulle de säkert kunna få ett vida större ekonomiskt utbyte af sitt arbete än på de nu till trängsel fyllda banorna som lägre statsämbetsmän vid post och telegraf m. m., för att nu ej tala om hur mycket mera innehåll ett sådant arbete, som skulle ge dem tillfälle att utveckla smak och fantasi eller andra särskilda fallenheter, kunde ge dem, än det oftast mycket enformiga arbetet vid pulpeten på ämbetsrummet.

Det praktiska arbete, som fortfarande tar den största mängden af kvinnlig arbetskraft i anspråk, är väl det husliga arbetet. Vi träffa här de bildade kvinnorna ej endast som husmödrar i eget eller andras hem, utan äfven ej så sällan numera utförande en tjänarinnas åligganden. För mer än ett yrke skulle f. ö. några år af praktiskt husligt arbete under en duglig husmoders ledning vara en utomordentligt god förberedelse, jag tänker särskildt på sjuksköterskan, skolkökslärarinnan, den i olika grenar af socialt arbete anställda, hemkonsulenten och bostadsinspektorn för att nu endast nämna några få exempel.

En genombläddring af "Kvinnligt yrkesregister" upplyser oss om, att kvinnor inneha affärer i mycket stort antal och omfattande de mest olika branscher. Här har ju också kvinnan samma möjligheter som mannen att göra sina anlag gällande och vi ha mer än ett lysande exempel på, att af-färsbegåfning ej är något manligt monopol.

Jordbrukande kvinnor ha vi nog haft i alla tider; säkert är att vi nu träffa icke så få och ofta synnerligen dugliga sådana litet hvarslädes, både på stora egendomar och som riktiga småbrukare med höns och kaniner som specialitet, och likaså ha vi på senare tider fått ordentligt utbildade kvinnliga trädgårdsmästare, som sköta egna eller andras trädgårdar.

Bokbinderi och urmakeri äro också yrken, som drivas af åtskilliga bildade kvinnor. Ett yrke som däremot kvinnorna borde återeröfra från männen är sockerbagarens — det lär vara mycket lönande och torde väl få anses fullt "kvinnligt".

Ett annat likaledes fullt "kvinnligt" yrke, som i vida högre grad än hittills borde tas om hand af den bildade kvinnan, är sömmer-skans. Birgittaskolan i Stockholm, som särskildt gjort till sin uppgift att träna bildade kvinnor för detta arbete, har också endast goda erfarenheter om yrkets lämplighet för bildade kvinnor.

Ett praktiskt yrke, där bildade kvinnor med socialt intresse och organisationsförmåga skulle kunna finna ett intresseväckande arbete och antagligen äfven god utkomst, är som direktörer för verkstäder eller fabriker med kvinnliga arbetare. I Tyskland, där man har någon erfarenhet om hvad en bildad kvinna här kan uträtta, äro utbildade direktörer synnerligen eftersökta och aflönas ofta med en 6 à 7,000 mark. Vår egen första utbildningskurs för detta yrke har nyligen startats af fröken Maria Nodenfeldt i Göteborg efter mönster af en tysk dylik.

Det äldsta "kvinnliga" arbetsområdet utom hemmet är väl lärarinnans och tusenden af kvinnor arbeta fortfarande i olika slag af skolor, från småskolan till universitetet. En hel del nya slag af lärarinnekategorier ha ju också skapats af senare tiders kraf på mera praktisk utbildning; vi ha således nu äfven lärarinnor i slöjd, trädgårdsskötsel och huslig ekonomi, och slutligen ha vi äfven börjat få hemkonsulenter. De senare kunna ju godt räknas som lärarinnor, fast de ej undervisa skolklasser, utan gå omkring i hemmen och undervisa husmödrarna. För den som fått kallelse härtill får man nog leta efter ett rikare arbetsfält, och det är säkert en bana, som har framtiden för sig. Litet hvar börjar ju nu få klart för sig hvilken vidträckande nationalekonomisk och folkhygienisk fråga alla de små hemmens skötsel innebär och att här om någonsin kräfvades ett inre försvarsarbete, om vårt folk vill lefva och ha en framtid.

I folkhygienens tjänst verka ju också kvinnorna som läkare, tandläkare, apotekare, sjuksköterskor, barnmorskor, gymnaster och bostadsinspektörer. Det sistnämnda yrket är ju ett alldeles nytt arbetsområde, men som nog kommer att allmera utvidgas. Denna

lista torde snart få lof att kompletteras med yrkesinspektörer — där behövas kvinnorna säkert mer än väl.

Se vi oss vidare omkring hvar vi möta kvinnorna i något större antal som arbetande, så stöta vi i första rummet på en del af statens verk och inrättningar: post, postspärrbank, telegraf, telefon och järnväg ge arbete till ett stort antal kvinnor. Deras ställning där är dock långt ifrån hvad man kunde önska, då gränserna för kvinnornas befordringsmöjligheter äro mycket snävt dragna.

Ännu sämre har hittills de kvinnors ställning varit, som äro anställda som "biträden" vid de centrala ämbetsverken i Stockholm och vid hofrätter och länsstyrelser i landsorten. Deras lönefråga har dock vid innevarande års riksdag funnit en jämförelsevis tillfredsställande lösning.

På kontor och banker arbeta ju också sedan många år tillbaka ett stort antal kvinnor. Oftast få de väl också här tjänstgöra som "biträden", men dock ej alltid, och vi ha här åtminstone inga lagbud, som hindra den kvinnliga dugligheten att göra sig gällande. Att kvinnor kunna fylla äfven högt ställda kraf som chefer för stora ekonomiska företag, det ha vi ju också sett mer än en gång.

Vi ha vidare kvinnliga journalister — i ganska stort antal f. ö. — vi ha kvinnliga bibliotekarier ej blott på folkbiblioteken, utan på själfva Kungl. biblioteket, vi ha kvinnor, som syssla med socialt arbete af olika slag, aflönadt och oaflöndt, och vi ha, eller rättare hålla på att få, kvinnliga jurister. Kvinnliga jurister låter kanske litet underligt och främmande, men säkert är, att här är ett arbetsområde, där kvinnorna i ovanligt hög grad behövas; icke minst som falliggasakförare skulle kvinnan ha en stor uppgift att fylla.

Att vi ha kvinnor, som med stor framgång sysslat med konstnärligt och vetenskapligt arbete af olika slag, borde kanske nämnas, men dessa båda slag af arbete höra ju knappast till dem, som man kan "välja".

Det är, som synes äfven af denna mycket ofullständiga och knapphändig öfversikt, ej få arbetsområden, som nu för tiden stå öppna för den unga flickan, som lämnar skolan. Någon vis man har ju en gång sagt, att det alltid finnes något arbete, som hvarje människa kan utföra bättre än någon annan, det gäller endast att finna det. Det är för visso ett sant ord, men det som det framför allt gäller är dock att hvar och en gör det mesta och bästa möjliga af den plats man nu en gång fått, väl vetande att hvarje liten kugge har sin betydelse för det stora maskineriet.

Det har tvistats mycket och mycken trycksvärta har spillts på striden om hvilka arbetsområden äro att räkna till de "kvinnliga" eller ej. Jag tror vi lugnt kunna lägga den synpunkten å sido, när det gäller en ung flickas val af lefnadsbana. Olikskheten mellan mannen och kvinnan är säkerligen stor och djupt ingripande, men man har så ofta för denna olikhet glömt den enkla sanningen, att båda äro människor först och främst. Det gäller därför för de unga och deras närmaste att redligt sträfva att leta ut hvad för anlag de olika människorna fått, utan att därvid låta sig hindras af konventionella fördomar om olika arbetens "manliga" eller "kvinnliga" art. Här är ju fråga om gåfvor, som en högre makt gifvit åt människornas barn, det tillhör ej oss att här mästra, utan att i ödmjukhet taga emot och söka i vidaste mått förmera det pund, som åt hvar och en gifvits.

ANNA GUSTAFSON-DANELL.

Strandvägs vår

*Kring höga strandvägshus
och strandvägsträn i knopp
det går en ström
af vår och dröm,
af blygt och hemligt hopp.
Flick, nästa år i juni
man är kanhända frun i
ett eget litet hus nånstans
på önskebergets topp.*

*Och händer inte det,
så händer nog ändå
man kör med spann
och kör med man
i tankarna, som gå.
Det finns så många kosor
med underbara rosor,
som blott en själ i längtans maj
kan hitta och förstå. —*

*Men kära, täcka ni,
små drömmar och begär
af oskulds hvitt
och oskulds snitt
blott vålla er besvär.
Är lifvet lek om våren,
så rostar det med åren,
och kojan med två hjärtan i,
den ramlar lätt isär...*

*Hvad mer? — Hvem bryr sig om
att rödt kan blifva grått,
att ingenting
på jordens ring
i längden har bestått.
Men våra nitton vårar
med sol och snabba tårar —
i deras gyllene minut
vi lifvets råga fått.*

Ernst Högman

*Nu är den trollska tid,
då gatan går i blom
från Stureplan*

*till Djurgårdsstan
af flickors rikedom.*

*Det är den falska våren,
det är de nitton åren,
som flöja öfver stängstet nu
och lämna buren tom.*

*I mörkblå vinternatt
på stjärnljust Östermalm
slog lågan ut,
slog plågan ut
med balens flirt och kvalm. —
Hvi skaptes militärer
med läppffjun och revärer,
så att en flicks själ fattar eld
som fnöske och som halm?*

*Hvad solen majblänk är,
hur röda blodet bränns!
I Hilmas bröst,
i Vilmas bröst
så underligt det känns...
Där komma hela skaror
student- och andra snaror,
och vid en blickarnas duell
förnuftet pumpas läns.*

Kunskapens träd.

Af Marika Stjernstedt.

I.

NINAS MAMMA, ÖFVERSTIN-
nan, besfämde, att nu var Nina
fullvuxen och kunde icke längre
ha halflånga kjolar eller håret
i flätor. På nyåret fyllde Nina
sjutton år, och i februari, som var balernas
rätta tid, gifvo öfverstens bal, där Nina icke
längre skulle vara barn och komma in med
kotiljonsbuketterna i en korg, utan vara
med hela tiden, ja, själf öppna balen genom
att dansa ut i första valsen tillsammans med
öfverstens adjutant, den superfine löjtnant
Schilling.

Som vanligt hyrdes porslin och glas, ty öf-
verstinnan var allför rädd om den riktiga
servisen, och öfverstinnan och Nina stodo
och torkade tallrikar och glasassietter i ser-
veringsrummet. Bertha som var husa,
stjälpte upp dem på fällbordet, och de andra
torkade.

— När jag blir gift, tänkte Nina missbelä-
tet, skall jag inte bry mig om att göra så-
dant här piggöra! — Genom serveringsrum-
mets halffönster såg hon pojkarna komma
snedt öfver gården, de kommo hem från skolan
och skulle ha frukost.

— Nina! sade mamma, och strax gick Nina
och tog fram biffen och potatisen, hvilka
stodo till uppvärmning i nischen. Pojkarna
klevo in, hälsade på modern och sade sedan
godmorgon ut i luften — det kunde
gälla Nina eller Bertha — och sedan ropade
den påpassliga Hasse:

— Det finns inget socker!

— Nina, sade modern.

— Allt mjuka bröt är slut, skrek Kaj med
sin gälla tredjeklassiströst.

— Nina, sade modern.

Nina hämtade bröd, lade upp socker. Poj-
karna togo och åto, sade ingenting.

Det ringde på tamburklockan. Nina! Det
var blommorna från trädgårdsskolan. Nina,
sätt dem i vatten! Det ringde på telefonen:
Nina! Det var pappa, som bjudit två herrar
till. — Ack, ack, ropade öfverstinnan, allid
gör Edvard så där! Och nu var också hon
missbelåten.

— Öfverstinnan, sade Bertha, nu har gos-
sarna gått, jag får allt lof att duka af.

— Det kan du göra, Nina.

Nina dukade af. I salongen begagnade
sig Macke af de tio minuter han hade kvar
på frukostloftet, för att sjunga och spela på
piano. Det var Mackes egna kompositio-
ner, och de voro ganska bullersamma, med
rullande bastremulandos och disharmoniska
ackordföljder. Midt i ett excentriskt ackord
slutade musiken tvärt, och Macke kom ut i
salen igen, passerade den skyndsamt, med
förvirrade ögon, tusen mil från platsen, utan
att se eller höra något, justerande pinsnén
på sin tunna och bleka näsa, samt försvann.

— Pojkar har det bra, tänkte Nina. Om
jag satte mig att spela och skrika midt på
förmiddagen, det skulle bli något!

I verkligheten hade Nina dock ingen lust
att musicera nu. Hon önskade bara sitta i fred
på sitt lilla rum och göra ingenting, stänka
bläckfläckar på sitt plumpapper och tänka
på ingenting, röra i oredan i skrifbordslådan,
eller läsa för hundra gången i sitt födelse-
dagsalbum, som hon kunde utan till. Resa
sig, gå fram till fönstret, sätta sig igen. Vara
i fred. Nina ville vara i fred, Nina ville vara
gift för att få vara i fred och drömma.

Nina var kär.

Icke i löjtnant Schilling, hvilket kanske
skulle passat bättre, utan i en som bara var

student och icke ens var bjuden på balen i
morgon, ty det hade Nina ej vågat be om.

Men klockan sex på eftermiddagen hade
Nina sin spellektion, och när hon som van-
ligt tog den gatan, där han bodde, visste
hon att han skulle komma ut, alldeles som
händelsevis, och sedan följa henne till spel-
lärarinnans port. Ty det var aftaladt.

Denna dag gick Nina emellertid bara in
ett ögonblick till lärarinnan och sade artigt,
att då det i morgon skulle bli bal hemma,
hade hon omöjligt tid att taga sin lektion i
dag. Så var hon fri och hade en timme på
sig. Minuterna voro räknade, ty i afton
skulle kotiljonsbuketterna bindas.

Nina och Otto gingo uppåt Slottsbacken,
och då det klockan sex redan var ganska
mörkt, var hon icke rädd för att någon skulle
se dem och gå hem och skvallra. Bekanta
voro ej ute så här dags och allraminst här
borta. Ett litet fint duggregn föll ihärdigt;
Otto gick ett halft steg bakom Nina och såg
på henne, men Nina såg på ingenting, och
ingen af dem talade, mer än några ord då
och då.

En sak var märkvärdig: beständigt läng-
tade Nina efter Otto, men när hon träffade
honom, var det som ingenting alls. Hon
kände ej det minsta. När hon var ensam,
hittade hon på långa samtal med honom,
men nu hade hon ingenting att säga. Allra
minst kunde hon tala om hur pinsamt det
verkligen var hemma, hvar gång han kom på
tal! Af pur kitslighet kunde någon af poj-
karna (de små, naturligtvis inte Macke!)
nämna hans namn. Nina tappar servetten i
golfvet (alltid är det vid bordet!) och när man
böjer sig ned efter en servett, är det inte un-
derligt, om man blir röd. — Har du för frång
krage, Nina? frågar Hasse. Du är så röd!
— Nina får en hostattack, soppan i galen
strupe. Men Otto är inte glömd för det.
Mamma säger något, om hans utseende eller
sätt, han är själfsväldig, bara hur han går på
gatan, och han låter inte presentera sig för
alla fruarna på supéer! Han snobbar med
en hundvalp, stor som en kalv, och herr Ottos
hundvalp springer vilse, löper ur port i port
och väcker uppseende öfverallt. Förra vin-
tern var herr Otto beständigt ute och drog
med fröken Sommar, som är alldeles för fri
i sitt sätt med herrar.

Ja, detta sista visste Nina mer än väl och
hade lidit nog af det på sin tid, men hon sä-
ger inte ett ord, och så är middagen slut.
Pappa, Mamma, Nina, Macke gå ut i förmä-
ket och få kaffe och småpojkar smita sin
väg, men som han försvinner om dörren,
hviskar Kaj: Psst! K ä r l e k s b r e f! — Hvad
menar han??! Och så har Nina hela den af-
tonen inte ett ögonblicks frid.

Ingenting af detta kunde hon berätta för
Otto. De gingo på den slaskiga vägen, han
ett halft steg bakom henne, och efter en
stund hade det blifvit alldeles mörkt.

Otto sade:

— Och nu ska ni ha bal i morgon.

— Ja, sade Nina och skämdes för att icke
Otto var bjuden. Ett sådant där tråkigt
notvarp!

— Är det så tråkigt? frågade Otto och
ville inte visa sin svartsjuka, ty han ansåg
sig icke ha rättighet att visa den. Han äls-
skade Nina, och det var hans rättighet, och
att drömma om henne och springa som en to-
kig på gatorna om natten, när han inte kunde
sofva, och längta, och lida, och förbanna
sig själf, som icke var karl att säga ifrån,
och icke var karl att gifta sig och sätta upp
en säker inkomst på 5,000 om året, eller nå-
got ditåt! Men som det nu var, tänkte han,
var icke Nina hans och promenerade med
honom endast af en nyck, eller af sin godhet,

och kunde lika bra i morgon promenera med
någon annan! Han hade ju aldrig ens kysst
henne!

I Slottsparken drefvo de två unga männi-
skorna hit och dit, undvikande de platser,
där lyktorna spredt sitt ljus, och när de
kommo till en simpel bänk utan ryggstöd, af
den sort, som icke toges in om vintern, slogo
de sig ned. Otto kunde se något af Ninas
ansikte, och då hon ryste till, frågade han,
om hon frös.

— Ja, litet, svarade Nina.

Då slog Otto armarna omkring henne och
tryckte henne intill sig. Något sådant hade
skett ett par gånger förut, och Nina drog sig
icke tillbaka, men Otto såg, att hennes ögon
voro långt borta, i de svarta och kala vinter-
trädens dunkel — eller kanske ingenstans.
Hvad tänker hon på? tänkte han, och i hans
bröst värkte det af kärlek och önsknings-
och bedröfvelse. Men Nina visste ej själf
hvad hon tänkte på, Nina var borta, borta,
som alltid, och allting här var för henne nå-
got, som icke hände, utan endast tycktes
ske.

— Nina, sade Otto lågt.

— Ja, svarade hon.

— Jag kysser dig.

Detta sade han så lågt, att Nina knappt
hörde det, ty hans läppar darrade så, men på
Nina gjorde det ett sällsamt och svindlande
intryck. Långlifran att väcka henne, jagade
det henne som i en hvirvelvind ännu längre
bort, medan hon kände Ottos våta ansikte
intill sitt eget och hur mustaschen stack
henne en smula. Det var motbjudande, loc-
kande, en kall realitet, och dock något som
ej angick henne...

Otto kysste henne ännu en gång och frå-
gade sedan:

— Kära lilla barn, tycker du illa vara?

— Nej, svarade Nina, och då hon rördes af
hans allvarliga röst, förstod hon att något
högtidligt måste skett och kände ett ögon-
blick ljufheten däraf i sitt hjärta.

Otto reste sig och de gingo hem mot sta-
den, och nu höll Otto sin arm under hennes,
hvilket var första gången. Nina önskade, att
de hellre gått bredvid hvarandra som van-
ligt, men hon tordes ej låtsas om det — efter
hvad som passerat. Hvarför, visste hon ej.
De talade om när de skulle råkas härnäst,
och så kom oron öfver Nina och hon började
tänka på hur hon skulle kunna smyga ända
upp på sitt rum utan att någon märkte det,
förrän mamma sade: Att inte Nina är hemma!
— Fröken Nina har varit hemma länge,
skulle Bertha svara.

Men Otto såg och såg på Ninas profil och
var lycklig, ty nu var hon hans, åtminstone
så mycket man kunde begära, i alla fall litet
mer än i går. För honom hade världen rört
sig ett steg framåt.

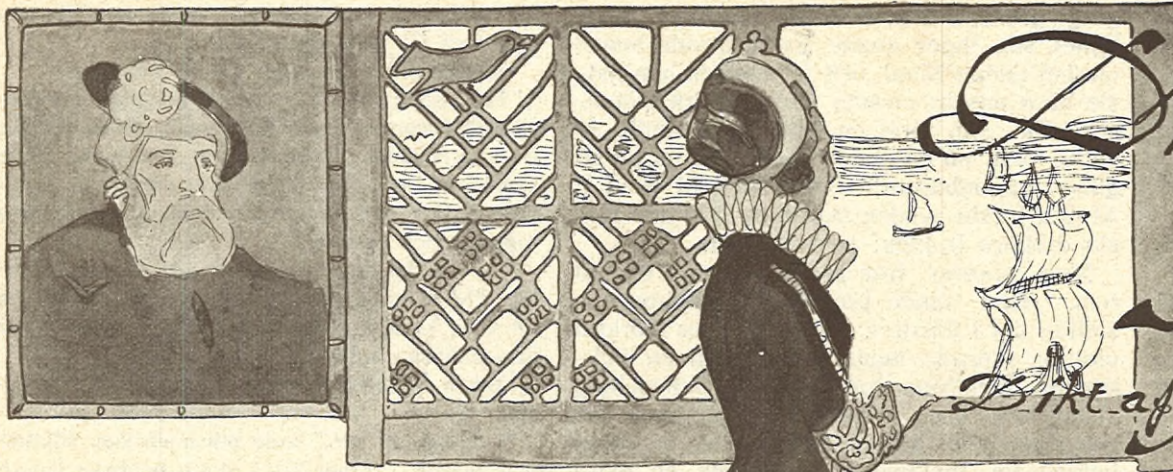
II.

När öfverstens hade bjudning, kom alltid
Amanda, som såg ut som en karl, och pas-
sade upp. Hon var den första, som fick se
Nina i hennes balståt, och hon sade med för-
tjust röst:

— Ja, nu blir här väl snart bröllop!

Men dessa ord hade ingen betydelse för
Nina. Hon stod framför stora spegeln i sa-
longen och frågade sig själf, om man kunde
säga att hon var vacker, eller söt, eller
kanske inte alls såg någonting ut. Hon
kunde omöjligt bilda sig något omdöme själf,
allra minst denna dag, då hon blifvit kam-
mad af fru Eriksson, hårfrisörskan.

Macke kom i sin konfirmationsfrack, som
nu var ganska urvuxen, och han såg också
noga på sig själf i spegeln. På Nina såg
han ej.

Drottning Katarina Bikt af den Gråttund

I sin kammares fönstersmyg står unga drottning Katarina Stenbock vid öppnadt fönster och ser öfver masttopparna bort åt Saltsjön, som ligger fri från isar. Lutan, på hvilken hon tröttnat att leka, har hon lagt på fönsterbänkens dyna:

Nu går våren ung och stark
öfver ångder gröna.
Nu sår solen öfver mark
många örter sköna.
Fink och tärka bygga bo.
Tröste den som ej fått ro!
Tröste den med sorgen
ensam är i borgen.

Vek amur och sjutton år...
Crofs all maktens ära
drottningkronan på mitt hår
tungsamt är att bära.
Makt mot kärlek är så arm.
Hjärtats kvidan i min barm
purpurn ej kan trösta.
Jag längtar från kung Gösta.

Städs i Eskils slottsgemak
han bland skatter sina
dvaljes bäst, där högt mot tak
guld och siffver skina.
Guldet är så hårdt och kallt.
Tröste den, som hungrig svatt!
Tröste den som fryser
i allt guld som tyser!

Kungen är den kulna höst;
Jag är varm och unger.
Vårens längtan i mitt bröst
spränger starkt och sjunger.
Jag vill ut till dans och lek
med den vän, jag nödder svek.
Åldrig jag förglömmar
Roosen varm och ömmer.

Drottningen far förskräckt tillsammans, när en småsven öppnar dörren, och kungen träder in. Hans skägg är hvitt som snö, och på hans gammalmanshänder ligger ådrornas blåa nät. Han sätter sig på fönsterbänken och hans blick är mörk:

Ers nåde är trött?

Till lekamen och själ.
Som stut för plog jag platt köres hjäl.
Jag är, hjärtans kära, dess värre
en gammat och uttjänt herre.

Gud bättret! Att vara de svenskes kung
gör natten rolös och dagen tung.
Ty ha de ej vört att i kräfvan fylla
och få de ej solsken, på oss de skylla.

De fuller ha glömt, hur i gammal tid
var mod och plundring och kamp och strid.
Nu rofighet, trygghet och hägn de njuta
och slippa som korp- och kråkmat sluta.

Men buller och uppror och rykten och snack
är tön de förära sin konung till tack.
För dem få vi plöja och harva och hösta.
De hälsat såge gyan i skall'n på kung Gösta.

Då tager drottning Katarina sin luta, hukar sig ned vid gamle kungens fötter och sjunger:

Skön jungfrun hon sätter sig i högantloft.
Från örtagårdens mylla det stiger sommar-
doff.

Då hörs på rutan picka en titen fattig sparf.
Hvad vill du, titla fågelen? Hvad är ditt bud
och tarf!

Kring land och rike vida min vinge har mig fört,
Nu kommer jag att tälja kung Gösta hvad jag
hört.

Jag tyssnat har på åkrarna, där tiarna blänkt;
jag tyssnat har vid hyftorna, där gnistorna stänkt;

jag tyssnat har i städerna bland grändens kö-
penskap,

jag tyssnat har bland knektarna, bland borgare
och knap.

Och tiarna, som blänkte, och gyan i skog
och rockens surr i stugan och stagan som slog,

de sjöngo samma visa, och samma tal jag hörde,
hur långt kring land och rike min vinge än mig
förde:

Gud signe konung Gösta, den landsens fader gode!
Om han oss icke hulpit, vi ganska slätt oss stode.

I skog och gömslen smög han, förklädd i vad-
matskitutar,
men med Guds makt ur riket han vrok de stemme
jutar.

Han lärt oss dika åkrar och våra ångar röja,
att gyltne fält med kornax oss tusteligt förnöja.

Se, skröplig var vår handel. Nu blomstrar kö-
penskapen
i skydd af sköna krigsskepp och dräpetiga vapen.

Som snö hans långskägg flyter, men eld hans
öga sprakar,
och än för oss och riket med mannakraft han
vakar.

Vid tism och granna tatsätt är ovan svenskes
tunga,
men i vårt hjärta innerst hans lof och pris vi
sjunga!

Nu grönskar Sveriges rike som äng i sommarljus.
Gud signe konung Gösta, hans tiffherrs-kap och hus!

Under visans gång har gamle kungen låtit sin
hand glida öfver Katarinas hår. Nu trycker han
hennes intill sig och säger:

Du hjärtans allra käraste vän,
som Gud mig till höstsol skänkte,
hafver tack, att du kvädit bort igen
allt mörkt och bittert jag tänkte.
Så må vi då fuller hålla ihop
och på Herranom låta och trösta.
Fast lik unket öt i ett gistet stop
är vorden gamle kung Gösta.

Kungen går, men vid dörren vänder han sig om
och säger:

Bäst torde du tucke fönstret till,
ty full af fartighet är april.

Drottningen slänger fönstret:

Ja, full af fartighet är april
med dans från skog och tunder,
som platt vårt sinne förhäxa vill
med häxkoksnärjande funder.
Se kärlighets smek och våramur
de äro som snöslask i vårlig skur.
Men pliktens väg till himmetrik bär.
Så stätt Du mig bi och vare mig när,
o, Gud, som rannsakar och dömer.
Kung Gösta hafver jag mycket kär,
fast Roosen åldrig jag glömmar.

(Illustrerad af Annika Oman.)

— Hvad blir det för mat? frågade han, och han tänkte på maten, ej på balen, ty till balen kommo ej hans flickbekanta, hvilka endast voro fjorton år. Men i dörren hade smågossarna dykt fram, och de granskade Nina och skrattade försmädligt.

— Nina är stor! Nina är stor! sade de. Fröken, pst! Fröken!

När gästerna kommo, hälsade de först på öfverstinnan och öfversten, sedan på Nina, husets dotter sedan på de andra bjudna. På pojkar, till och med Macke hälsade de som det föll sig, somliga inte alls. För i världen brukade Macke och Nina gå för sig själfva och prata om gästerna och hitta på öknamn och ha förskräckligt roligt, men nu var Nina tvungen att stanna midt bland dem och vara artig mot de andra unga flickorna, hvilka alla voro äldre än hon. Herrarna presenterade sig för henne, och på hennes dansprogram tecknade de sina namn, och Nina skämdes, ty hon visste ej om hon skulle tacka, eller inte. Och när första valsen spelades upp och den superfine löjtnant Schilling kom tvärs öfver salongen fram till henne för att öppna balen, skämdes hon så, att hon ingenting kunde se omkring sig.

Men allteftersom aftonen gick, blef det lättare och lättare. Hon kunde snart ledigt nog tala med herrarna, och deras uppträdande var också sådant som om en bal vore det naturligaste i världen. Nina fick roligt, lika roligt, som förr i världen med Macke, fast naturligtvis på ett annat sätt. Nina kom åter förbi salongsspegeln och såg däri, att hon såg ut precis som någon af de andra unga damerna, ja, som man skulle se ut. Och Nina skämdes för att hon skämts nyss. Hon hade varit barnslig, men hon var ju icke längre något barn, utan fullvuxen. Pappa klappade henne på kinden och såg glad ut, bröderna glömde hon bort. Den enda hon såg var Macke, och han hörde ej till balen, han pratade endast mellan danserna, och det var med pianisten, om musik.

Då kom hon ihåg Otto.

Klockan tio hade hon lofvat att gå upp på sitt rum och tända ett ljus i fönstret. Klockan var elfva!

Otto!

Nina erfor en stor förvirring, och i samma nu mindes hon med en tydlighet, långt intensivare än när det skedde, hur Otto och hon gått i parken, mindes dess fuktiga mörker, bänken, där de stannat, Ottos arm om hennes midja, Ottos hviskning — och kyssen! De skulle veta, tänkte hon: pappa och mamma, jungfrurna och Amanda, Macke, pianisten, alla gästerna, de unga flickorna, de superfina och världsvana herrarna!... Omöjligt för någon af dem att tänka något så oerhördt om henne, Nina, Nina, som de sågo här i elegant toalet, en ung dam, en giffasvuxen fröken! Och midt i en bal, där all faller af sig själf, allt är så ljust, artigt, belevadt, alla förtjusta att vara med. En vanvettig idé, en svindlande tanke.

Nina blef bjuden glass och åt. Kyssen, tänkte hon blott, Otto har kysst mig. Det är rama sanningen, och ingen mer än jag vet det!... Man talade till Nina, och hon svarade som man väntade. Mamma kom förbi och frågade: Har du roligt, flickan? Ja, svarade Nina, men hon tänkte blott:

— Jag lefver ju ett dubbelf!

Hon, Nina. Ett dubbelf!

För första gången såg Nina i den spegel som andra hålla upp, en bild af sig själf. Balen var spegeln, och bilden var hvarken skön eller ful, endast ny och okänd, och hon måste

girigt granska den. Hon såg handling, verklighet, som ingen anade, ingen trodde henne om (så tänkte Nina), och för hvilken hon måste bära ansvar ensam. Hon var en människa för sig, först en Nina, som skulle så vara, och så en annan Nina, som nu på en gång uppenbarades. En särskild Nina... Af den första synden skördade hon den första dyrbara frukten: medvetenhet.

Nina sprang från balen och upp på sitt rum. Hon tände brådskaende ett ljus och ställde det i fönstret. Lönlöst, ty ur mörkret utanför svarade ingen signal från en ficklampan. Men Nina stod dock kvar, och en lång stund fick förgå, medan hon trummade på rutan med ett uttryck af stort allvar, djupt betänksam, tanklöst försummande en extra dans, som löjtnant Schilling nyss med smickrande enträgenhet belingat sig.

LÄSANDE FLICKA. STATY AF CHRISTIAN ERIKSSON I KUNGL. BIBLIOTEKETS FÖRSTUGA.

Flickor och böcker.

HVAD VI UNGA FLICKOR LASER! sade fröken Allvarlig till intervjuaren. Fröken Allvarlig var mycket ung. Hon hade mörkbrunt, glänsande hår, som var benadt midt i pannan, mörka, allvarliga ögon, en liten bestämmd näsa, en mjuk haka och röda läppar, som inte sågo sorgsna ut. Hon hade en klädning af mjukt mörkt tyg och om halsen en hvit broderad krage. Fröken Allvarlig bodde i ett vackert, ljust flickrum, och där satt hon nu på en allmogesoffa, som hade hvitmålade spjälor i ryggstödet. Bredvid henne satt den kvinnliga journalisten och väntade.

"Jag tycker egentligen det är en underlig fråga," började fröken Allvarlig åter. "Inte läser statsråd några särskilda böcker för att de är statsråd eller fondmäklare för att de är fondmäklare, om det inte skulle vara litteratur, som

hör till yrket, men det finns ingen facklitteratur för yrket att vara ung flicka."

Tidningsfröken såg ned på sin handske.

"Hm," sade hon, "men det är väl ändå inte precis detsamma med statsråden och fondmäklarna. De kan ju utom facklitteraturen, som ni så riktigt anmärker, läsa allt, allt möjligt, menar jag, politiska ledare och tjugufemöresböcker och franska romaner och filosofi."

"Ja, och det kan vi också," sade fröken Allvarlig. "Ni kan inte tro, hvad vi kan det. Är det för att vi är kvinnor kanske, som vi inte skulle kunna läsa politiska ledare?"

Fröken Allvarlig raknade i ryggen och såg utmanande ut.

"Jaa, jag vet inte," sade tidningsfröken villrådig och ologisk. "Fruar läser aldrig politiska ledare, har jag hört sägas."

"Fruar," sade fröken Allvarlig. "Ja, fruvar. Hvad är det också för några? Det är sådana, som var onda på frureformen. Den tyckte jag förstås också var dum. Alla skulle naturligtvis heja fröken. Men det skulle vi kanske inte tala om nu. Kan fröken säga mig, hvarför vi unga flickor inte skulle läsa politiska ledare? Därför att de är tråkiga förstås. Det begriper jag nog, att fröken menar. Men jag skall säga fröken, hur det är med flickor och politiska ledare. Det är alldeles som med ostron. Innan vi har smakat på dem, tycker vi de är förfärliga. Till att börja med äta vi dem bara för äran, och för att ingen skall skratta åt vår okunnighet, men sedan tycka vi, att de smakar utmärkt. Det är visst så med alla dygder och alla laster också, att de måste förvärfvas."

Fröken Allvarlig såg så djupsinnig ut, att tidningsfröken närmast kände sig misslyckad.

"Nu har det ju nyligen stått i ledarna så mycket om fosterlandskärleken. Skulle inte vi unga flickor intressera oss för dem? Är det någon kanske som vill påstå, att vi inte älskar vårt fosterland? Och nog finnes det mycket annat också, som kanske inte låter så intressant först, men som blir det, när man sätter sig in i det."

Fröken Allvarlig tystnade några sekunder.

"Men det finns ju förstås saker, som inte är så värst roliga ändå," fortsatte hon, "men jag undrar, om ens statsråden tycker, att de är roliga."

"Hvad är det då?" frågade tidningsfröken med spänning.

Det lade sig ett litet tvärveck i fröken Allvarligs panna.

"Den proportionella valmetoden," sade hon. "Det är inte roligt att läsa om den. Tycker fröken det? Men om man hör doktor Gulli Petrini tala om den, kan det också bli nästan roligt," sade flickan och ljusnade.

Nu drog tidningsfröken efter andan.

"Ja," sade hon, "det tror jag. Men kanske ni nu också ville säga mig något om de franska romanerna, ty ni sade ju, att ni också läser sådana."

"Ja, och svenska," sade fröken Allvarlig. "Översättningar skall man ju inte läsa, och man lär sig franska så dåligt i skolorna nu," fortsatte hon och såg blygsam ut.

"Ja, och så är det ju moralen," sade tidningsfröken. "Unga flickor kan väl ändå inte läsa allt. Det finns ju så mycket verkligt dåligt. Och sorgligt nog finns det sådant också på svenska."

Tidningsfröken suckade. Men fröken Allvarlig såg glad och beslutsam ut.

"Ja," sade hon, "men det är inte så farligt. Det är inte alls så farligt med moralen, för de där böckerna är inte roliga. Det är alldeles motsatsen till ostrona. Första gången man läser en sådan där bok tycker man den har en ovanlig och lustig smak, men snart känner man, att det smakar dåligt, och då bryr man sig inte om att läsa."

"Männe det," sade tidningsfröken, "männe... ja, jag menar... är det så säkert, att de läsande unga

KLÄDNINGAR

som äro fläckiga eller nedsmutsade kunna genom kemisk tvätt bli fullt användbara. Priset härför är lägst Kr. 3.— per klädning. Det är dock ej likgiltigt till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.

KLIPPAN.

Modernaste Finnappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople-
och Tryckpapper
samt Kartong.
Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

“Man fångar icke flugor med ättika.”

En enquête om ungarlsskatt.

flickorna alltid reagerar på ett så sundt sätt? Det ligger inte alltid i den mänskliga naturen att skydda sig själf för ondt. Människor går på svag is ibland utan att märka det, och så drunknar de. Det behöfs nog varnas för dålig litteratur också, för de unga förstår inte alltid faran.”

”Den mänskliga naturen,” sade fröken Allvarlig blott, ”den mänskliga naturen.”

Så teg hon stilla.

”Hvad är den,” sade hon åter. ”Är små barn den mänskliga naturen? Men små barn skall uppfostras. De skall lära sig, hvad som är ondt och godt, och de skall lära sig, att vara rädda för svag is. För de förstår det inte. De skall gå i skola och lära sig att tycka om riktigt bra böcker. Men de skall lära sig mycket mera. De skall lära sig hela den vackra och högtidliga berättelsen om hvad de är ämnade till. Flickorna skall lära sig det, ja, gossarna också, men jag tänker nu mest på flickorna. De skall lära sig, att de är som en länk i en kedja, som är hela mänskligheten, och det beror på dem själfva, om länken skall brista eller hjälpa till att göra kedjan hel. Och de skall lära sig också, att det är de, som har ansvaret för de små barnen, som skall bli kedjans nästa länk, för det är de som skall bli deras mödrar och göra dem till riktiga människor. När de vet allt detta, tror ni inte då, att de också vet, hvilka böcker, som är bra att läsa och hvilka, som är dåliga.”

”Joo,” sade tidningsfröken, ”det måste jag ju tro, men finns det då inte alls några faror inom den moderna litteraturen för de unga flickorna?”

Fröken Allvarlig drog tillsammans ögonbrynen en smula och funderade. ”Farorna är,” sade hon, ”att det fattas så många goda böcker i den moderna litteraturen. Om ni kan göra något för det, så vore det bra. Men det blir väl svårt för er.”

”Jag kan ju alltid säga till författarna, att ni tycker det,” sade tidningsfröken ödmjukt.

”Ser ni, vi unga flickor, vi vet något som många författare har glömt, att lifvet är godt och värdt att lefva, och när de kommer till oss och säger, att det inte är så, då tror vi dem förstås inte, men vi förstår, att de inte själfva duger till så mycket, för lifvet är väl, hvad man själf gör det till, eller tror ni inte det?”

”Kanske,” sade tidningsfröken.

”Och så kunde ni gärna säga till författarna, att de inte alltid skall skriva om erotik. De kunde väl skriva om annat.”

”Hvad då,” sade tidningsfröken och såg förbluffad ut.

”Å, så mycket i fosterlandskärlek och vänskap och mod och själfuppoffring och ståndaktighet och mycket annat. Det tycker vi unga flickor om att höra, men det är inte så ofta vi få det.”

„Något skrifs det väl också om sådant,” sade tidningsfröken medlande. ”Men nog tycker väl unga flickor ändå bäst om berättelser med kärlek i. Det är ju det vackraste i världen, och det naturligaste också att tänka på vid deras ålder.”

Fröken Allvarlig såg åter rätt framför sig. Hon log inte, och tidningsfröken var nästan rädd för hvad hon skulle svara.

”Kärleken,” sade hon. ”Ja, men den kan knappt någon skriva riktigt vackert om för någon annan än den han riktigt håller af. Det är så många, som skrifer ledsamma saker om den i böcker, och det är det värsta, som finns att läsa. Förresten tänker inte unga flickor heller jämt på kärleken. De vet, att hela lifvet i alla fall inte är kärlek, och de tänka också på allt det andra. Det tycker jag verkligen, att ogifta kvinnliga journalister borde förstå.”

På de orden visste inte tidningsfröken något lämpligt svar. Det var förmodligen af den anledningen hon reste sig och tackade för intervjun.

GERTRUD ALMQVIST.

FOR NÅGON TID SEDAN utsände vi till ett antal damer en rundfråga af följande lydelse: “Anser ni att vi böra införa en ungarlsskatt, och, i så fall, hvad skulle vinnas därmed?” De mycket intressenta svar, som inkommit, ha vi sparat till flicknumret. Detta emedan vi tro att ungarlarna är en företeelse icke utan intresse för den unga flickan, antingen hon ser honom som den gynnade konkurrenten på arbetsmarknaden, som snabbt löper om henne till högre lön och befordran eller som sin eventuelle man eller bågge delarna. Af de inkomna svaren se vi tydligt att här existerar ett missförhållande. Mannen får den högre aflöningen, emedan man väntar af honom att han skall försörja en familj, men så gör han det kanske inte alls, medan kvinnan, hvars lön är beräknad för henne ensam och knappt det, mången gång har lika dryga försörjningsplikter som någonsin en man. En ändring till ett bättre och rättvisare förhållande torde vara väl behöflig, svårigheten ligger, som flera af de svarande framhålla, däri att det finns så många slag af ungarlar. Den egoistiske och antisociala ungarlarna är blott en del af ståndet, där finns också ungarlarna mot sin vilja. När frågan blir hvad man skall göra med ungarlarna, så är det blott de två unga damerna Anna Lenah E'gström och Eira Hellberg, som obarmhärtigt fordra ungarlsskatt, och tro att den skulle verka upplifvande på männens lust att gifta sig. De öfriga damerna mena, att en belöning i någon form af familjeförsörjare och ett kraftigare efterhållande af försumliga barnafäder vore ett bättre medel. Och fru Marika Stjernstedt samlar argumenten mot ungarlsskatten i en rad, då hon säger: man fångar ej flugor med ättika.

EHURU JAG ANTAR ER FRÅGA: ”BOR STATEN införa ungarlsskatt, och hvad skulle vinnas därmed?” är framställd på skämt ber jag att få besvara den med allt det allvar en så viktig sak kräver.

Mitt deltagande för den stackars mannen som saknar familjeband och som ensam framläpar sitt lif manar mig att till första delen af er fråga säga ett absolut nej. Hvarför genom en grym och orättvis lagstiftning lägga ytterligare sten på bördan? Ungarlarna har ju redan förut tillräckligt stora utgifter — ty äfven en ungarl måste ju lefva.

Med en sådan beskattning kunde man ju tänka sig den risken, att ungarlarna kastade sig in i äktenskapet för att undgå skatten. Och då naturligtvis en minimiålder finge fastställas för den skattskyldiga, 45 å 50 år antagligen, då ungarlarna i de flesta fall är en inbiten vanemänniska, kunde äktenskapet väl svårligen befordra hans lycka.

Dessutom utsätter sig en äldre ungarl för den obehagliga risken att vid ett eventuellt frieri mötas af frågan: ”Är det af kärlek, eller för att slippa skatten ni anhåller om min hand?”

Därför ber jag: Låt den stackars ungarlarna sitta i orubbadt bol!

En enda omständighet skulle dock, trots allt deltagande, kunna försona mig med ungarlsskatten, och det vore om den anslöges till pensionering af faderlösa barn, födda utom äktenskapet.

FRIGGA CARLBERG.

SANNERLIGEN EN RÄTT SVAR FRÅGA ATT ge svar på, synnerligast under ett skottår, då ett jakande svar från en ogift, kvinnlig individ lätt kan få karaktären af ett sorts utpräsningsförsök gentemot den del af det manliga släktet, som är i samma oförmålda belägenhet. Men jag måste väl stå risken ändå. Ty enligt min åsikt skulle samhället göra rättast om det genom införandet af ungarlsskatt gjorde slut på sin nuvarande favorisering af ungarlarna på familjeförsörjarnas bekostnad.

Det tyckes mig förresten underligt att icke de senare för länge sedan gjort uppror mot den orättvisa syn på äktenskapet, som något hvilket bör bestraffas med ökade pålagor, hvilken gör sig gällande öfver allt — om icke i teorin så i praktiken — genom ungarlarnas lika beskattning med familjefäderna, trots dessas mycket större utgifter. Särskildt har jag undrat öfver deras tålmod inom arbetarklassen, där familjeförsörjarna t. ex. i fackföreningarna alltid dra tyngsta lasten, medan ungarlarnas majoritet dock bestämmer ledningens art. Jag går förresten så långt att jag anser att familjefäderna borde ha särskilda förmåner där så kunde ske, som t. ex. lindring i afgifter till sjuk- och begravningskassor etc.

Dock — någon höjning af äktenskapsfrekvensen tror jag emellertid icke skulle bli följden af denna utjämning — ja, jag hoppas det rent af — medlet har en osympatiskt nära frändskap med tvång. Men man behöfver nog icke vara rädd för att det skall verka så — åtminstone i de högre klasserna kommer säkerligen den verkligt frihetsälskande ungarlarna att hellre betala sin tribut till det allmännas bästa i mynt än i familjomsorger. Något som samhället icke bör sörja öfver då denne individ nog i allmänhet är föga skickad till familjefäder. Medan däremot de af naturen till detta bättre lämpade ungarlarna med

förtjusning komma att inträda i ett så privilegierat och premieradt stånd.

Och så blir allt så bra — så.

Med utmärkt högaktning
ANNA LENAH ELGSTRÖM.

DET KAN ICKE LANGRE HEMLIGHALLAS, att på djupet af vårt svenska ögonblickssamhälle pyr sig något, som endera dagen skall slå ut i full låga, om icke i tid åtgärder företagas, som hindra det. Något, som aldrig kan bli af godo för vare sig individ eller folk och som, äfven om dess makt varar allenast en tid, dock skall sträcka sina verkningar in öfver kommande generationers sinnen.

Och det är könshatet.

Könshatet födes ur en bitter kamp för brödet, i hvilken kamp den ena parten städse ligger öfver i makten men lika städse tror sin ställning hotad, och den andra parten städse slår sina händer lama mot den andres starka mur. Könshatet springer först fram hos kvinnan, den ekonomiskt nedhållna, som glömmet, att hon är kvinna i bemärkelsen af ”mannen ena hjälp” och endast minns, att hon är en orättfärdigt förtrampad människa. Bitterheten förkväver hennes kvinnliga vilja och känslor och hon går blindt in i en armé, som svurit, att den skall gå fram till hvad pris som helst.

Könshatet är en allvarlig faktor att räkna med när det varande och blifvande samhällets konto göres upp, och om än Sverige hittills varit förskonadt från djupa slitningar i det fallet, börja nu tecken visa sig, som tyda på annat.

Alla stora frågor hänga nära samman. Man botar icke samhällets brister med lösningen af en fråga. Men den kan bidra till det helas förbättrande, och om den stora massan af ogifta män blefve beskattad mer än den gifte mannen och den själförsörjande kvinnan, vore det en vinst i mer än ett afseende.

En ogift man tillerkännes högre lön för samma arbetsprestation som en kvinna ger och aflönas lägre för. Det sker — åtminstone inom statens verk — med den motiveringen, att mannen skall sättas i stånd att bilda familj och således ge staten valuta i människor och arbetsintensitet.

Men när nu mannen icke bildar familj, så åtnjuter han dock sin högre lön.

Om en ogift man finge endast en eller två procents ökning å sin skatt, skulle det bli en rätt kännbar utgift för honom och kanske komma honom att reflektera lifet allvarligare på nyttan och nödvändigheten af familjen.

Det är de dyra tiderna, som minskat antalet äktenskap, säges det.

Förlåt, det är de maktahvande ekonomernas dåliga politik, som åstadkommit det.

Huru kan man som järnvägsstyrelsen ersätta manlig arbetskraft med kvinnlig, emedan den senare är billigare?

Hvilken ohederlig konkurrens är icke det, ohederlig ur alla synpunkter sedt. Ohederlig mot mannen, mot kvinnan och mot staten.

Man har klagat öfver kvinnans växande själfkänsla och att hennes ställning som själförsörjande skulle göra henne ovillig för hem och moderskap.

Nonsens. Kvinnan är och förblir kvinna, lika väl som mannen är och förblir man. Men låt henne slippa för mycket strid för

Hudens vård.

CREME SIMON · PARIS

Enda medel som gör hyn vacker och len utan att irritera huden.

PÄRMAR

till IDUN 1911 och föregående år

tillhandahållas till följande priser: Iduns pärmor, röda med guldtryck kr. 1:50. Iduns romanbibliotek, röda eller gröna 50 öre. Iduns Hjälpreda, röda eller gröna 50 öre. Kanna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från Iduns expedition, om rekvisition och likvid i postansvarning insändes.

Ungdom och Fägring

När vi säga: "den lyckliga åldern", finns det ju ingen tvekan om, att vi icke mena ungdomen. Det anses ju en gång för alla fastslaget, att människans lyckligaste år äro den sorglösa, den hoppfulla ungdomstiden. Men de unga själva, som föröfrigt ofta ha en viss misstro till det en gång för alla fastslagna, de unga tala ofta om den lyckliga åldern med ett bittert och hånfullt löje och tänka då blott på det oerfarna sinnets första svidande misräkningar, på den famlande osäkerheten innan en plats och ett arbete i världen äro funna, på läroåren innan erfarenheten

blomma, dess mest besjungna klenod. Medelåldern, som sitter i skuggan och ser ungdomen rosigt och rask vandra förbi på den solbelysta vägen - och bär den på grubbel och hjärtsorg, inte syns det ta mycket på den - tänker helt visst, att hvad den kan ha vunnit af jämvikt och klokhet och trygghet för sitt lif, den oersäffliga charmen, den slutna knappens, det orörda sinnets skygga ljusning, som aldrig kan efterapas af någon konst och som, kvarhållen utöfver sin naturliga gräns blir sin egen karrikatur, den har man fått ge till pris. Och den skall se på ungdomen med afund och med en suck minnas hur otacksam man var mot ungdomens dyrbara skatt, när man ägde den, men det skall icke vara en elak afund, som önskar ondt, utan en full af godhet och öfverseende.

Kanske är härvidlag förhållandet ömtåligast mellan den unga kvinnan och den medelålders.

inöfvat ett handlag med hvilket man kan sköta lifvet.

Nog finns det stunder, då äfven den känsligaste och mest hård-

FRÖKEN MÄRIT LTHANDER

händt åtgångna ungdom rätar på sig i den befriande, ljufviga känslan att vara ung och ha lifvet framför sig, men det är ganska säkert, att ingen uppskattar ungdom, älskar den, tillber den så, som den, som själf har den bakom sig. Då först öppnas blicken för det flyktiga, det ljufva och rörande som knappt kan definieras, men som förräder sig i en enda linje, i gång, i färg, i röst hos den unga människan, detta, som gör den unge kvinnan till mänsklighetens stolthet och fagreste

FRÖKEN GRETA HOLM.

FRÖKEN ELSA VON SCHMALENSEE.

FRU HELMI EKLÖF

FRU VERA AF PETERSENS

FRÖKEN GUNHILD BALCK.

En medelålders man har de flesta chanser framför den unge, också hos kvinnan. Men den medelålders kvinnan ser den unga kvinnan segra öfver henne i så många punkter, att det må räknas hennes hjärtas mildhet till förtjänst, om hon icke låter den unga umgälla det på något sätt. Om vår tid ser mindre af kampen mellan åldrarna än fordom, är det borttagandet af den yttre gränsskillnaden mellan dem som till dels bär förtjänsten. En modern kvinna kan göra sitt lif likt den nordiska dagen med sin långa stilla gryning, och med ett sakta, omärkligt sjunkande hän mot natten.

Ifall vi tycka, som vi naturligtvis göra — och den sköna ram, som omsluter dessa rader, bestyrker vår tro — om vi tycka att den nordiska, den unga svenska kvinnan är mer betagande än något annat lands, är det icke just därför att hennes gryning hän mot den mogna kvinnligheten är så lång och ljuf med sin svala och klara dager?

Iduns redaktion har satt ihop sitt flickornas nummer, icke utan fruktan och bäfvan; skall hon bli nöjd, den bortskämda svenska flickan, så van vid hyllning och smicker, skola vi belönas med det nådiga småleende, som betyder att hon känt igen sig själf, och att det roat

henne? Men ett är flicknumrets redaktion förvissad om, och det är, att de ungdomliga läsarna skola vara belåtna med att bli ställföreträdna på sätt som här skett af de unga damer, som godhetsfullt medgifvit att i Iduns flicknummer representera den unga svenska kvinnan af i dag.

Ta vi väl fel, då vi tro, att vår tid kan berömma sig af att äga en lyckligare och därför också mer betagande ungflicktyp än förna dagar? Vår svenska flicka är icke längre barn, till dess hon plötsligt kastas in i en kvinnas ansvar och plikter. Hon har rätt att vara en ung blommande människa, som kan stärka och pröfva sina krafter på egen hand till dess hon är rustad att möta lifvets. Till hennes naturliga charm kommer då den intellektuella ljufheten förbunden med klokheten och ändå lika ljuf, kvinnligheten förbunden med själfillit och ändå kvinnlig.

E. W.

Bilderna på dessa två sidor äro, med föremålens älskvärda medgifvande, utförda efter fotografier från de kända stockholmsfotograferna Ferd. Flodin och Ateljé Jäger.

GREFVINNAN ALICE BADEN.

FRÖKEN ANNIE LJUNGBLOM.

FRÖKEN EVA LAGERCRANTZ.

FRIHERRINNAN KARIN VON KANTZOW.

FRÖKEN GERDA RÖDBOM.

FRU LISA NEUMÜLLER.

FRÖKEN INGRID KLEEN

FRÖKEN ASTRID LILIENBERG.

brödet och den sociala ställningen. Det är där faran ligger. Dyrköpt vinst säljes dyrt, om ens alls.

En skatt på ogifta män skulle minska den nuvarande orättvisan i aflöningskillnaden. Den skulle vara en hälsosam påminnelse om samhällsskyldigheter och den skulle — säkert! — höja äktenskapsfrekvensen.

Hur det sedan går med nativiteten, därom må en annan lönereform handla.

EIRA HELLBERG.

SOM JAG AF PRINCIP AR EMOT KLASS- och könslagstiftning, så besvarar jag den förra delen af frågan med nej. Jag kan ej förstå, hur vi kvinnor, som arbeta på att ur gällande lagar få bort de restriktioner på grund af kön, som finnas där för kvinnorna, kunna medverka till en könslagstiftning för män.

Hvad angår den senare delen af frågan så antar jag, att den afsedda fördelen med ungarlsskatten skulle vara, att man ökade skattebördan, där bärkraften vore större till lättnad för dem, hvilkas ekonomiska ställning vore sämre t. ex. lägre löntagare, kvinnor, hvilka i allmänhet underbetalas för sitt arbete och män, som ha en stor familj att försörja. Vidare vore väl meningen att tillföra staten (eller kommunen?) en vinst.

Skillnaden i beskattning efter bärkraft är ju redan införd genom progressiv beskattning, och detta anses väl allmänt vara rättvist. Den här föreslagna beskattningen däremot anser jag skulle drabba individerna bra orättvist. Hvad mening skulle det t. ex. vara i att medelst ökade skatter straffa en ung man, som vill gifva sig men ej kan det just till följd af för små inkomster eller till följd af, att han har föräldrar eller syskon att dra försorg om? De, som yrka på ungarlsskattens införande, måste förutsätta, att de ogifta männen ha lika stora inkomster som de gifva, och att de förras nödvändiga utgifter måste vara mindre än de senares. Detta är dock ej alltid fallet, ty gradering i lön efter behof existerar redan. Jämför den oproportionerligt stora skillnaden i lön mellan vissa högre och lägre tjänstemän, beroende på att man förutsätter, att de förra äro gifva och de senare ogifta. Ett missförhållande, som bör rättas, är, när statens högsta löner, afsedda att räcka till medelstor familjs underhåll, utbetalas till en person, som blott har sig själf att sörja för. Det enligt min mening bästa sättet att ändra detta missförhållande är, att till alla familjeförsörjare, vare sig de äro män eller kvinnor, eller vare sig de sörja för det uppväxande släktet (barnen) eller det utdöende (föräldrarna), skulle man utbetala förutom lönen ett extra tillägg såsom familjeförsörjarbidrag. För stats tjänarna kan ju detta vid följande lönereregleringar nog genomföras. Hur man skulle tänka sig lösningen af frågan för de fria yrkenas innehavare, kan jag ej nu gå in på, men jag anser principen rättvis.

Alldeles säkert skulle de ogifta herrarna känna ungarlsskatten som en orättvisa. I de kårer, där män och kvinnor arbeta tillsammans, skulle männen snart anförda den såsom ett skäl för att erhålla ett högre lönebelopp än de kvinnliga kamraterna, d. v. s. "syvende og sidst" skulle kvinnorna få betala ungarlsskatten.

Hvad den väntade vinsten för stat eller kommun beträffar, så skulle säkert större summor kunna inbesparas om försumliga familjeförsörjare och barnafäder tvungos att lämna det underhåll, som nu måste utgå af allmänna medel. Detta vore en moralisk vinst, som i värde vida överstege den penningvinst ungarlsskatten kunde inbringa.

ANNA LJUNGBERG.

TROR IDUN VERKLIGEN ATT EN UNGKARLSSKATT vore ett verksamt medel att höja äktenskapsfrekvensen?

Jag tror för min del det fins en hel del stackars ungarlar, som gärna skulle gifva sig, om de bara hade råd — och skulle dessa alltså nu på köpet få betala extra för sin trista belägenhet? Sedan finnas ju de, som väl ha råd, men ingen lust — och då hoppas man således att lusten skulle komma, bara de finge plikta för olusten! Och så en annan sak:

Där kvinna redan är lika ställd med man på arbetsmarknaden (och vi hoppas ju hon blir det mer och mer, i mån af arbetsförmåga), skulle de ogifta damerna då också skatta? Hvarför inte? Skall vidare man — eller kvinna, som har ett eller flere barn att sörja för, likafullt skatta som "ungkarl", ifall han (hon) är ogift?

Låt oss hellre försiktigtvis lämna ungarlarna, som sådana i fred. Det kunde falla någon bitvarg och antifeminist bland dem in att framkasta: Anka efter tjänsteman har pension (äfvén barnlös), men har änklings efter samma tjänsteman, nämligen kvinnlig dito, också pension? Svaras:

nej. Och detta är rättvist, ty det är i regel svårt för de ensamma kvinnorna utan yrke och hvilka ägnat största delen af sitt lif uteslutande åt man och hem. Men samtidigt kan tänkas, att änkans själförsörjningsmöjligheter i vissa fall äro sådana, att fattiga ensamma karlar, hvilka aldrig haft råd att bilda familj, betrakta pensioneringen som en orättvis rubning af jämviktsläget.

Maka på den ena kanten, så blir det snedt på den andra!

Men framför allt, det fins och måste uppfinnas bättre medel att minska den nuvarande kvinnliga arbetsbristen, än den, att locka ungarlar till försörjare åt våra flickor genom beskattning. Det kan aldrig vara annat än en krokväg — och en dålig. Ty kom till sist ihåg det franska ordspråket: "Man fångar inte flugor med ättika".

MARIKA STJERNSTEDT.

NÄR IDEEN OM UNGKARLSSKATT DYKER upp, sker det, efter mitt förmenande, alltid som ett symptom af att något är på tok i samhället.

Så t. ex. i Danmark under medeltiden. Tyska köpmän bosatte sig i landet för att på några år skrapa ihop en förmögenhet, hvilket gick lätt nog för sig, emedan dess ekonomi var ytterst primitivt ordnad. Men de danska flickorna och deras släkt behagade dem ej, utan när de fått sitt lystmäte af danskt guld, reste de hem och grundade familj i Tyskland och uppfostrade sina barn för det tyska fosterlandet. Dessa tyskers inträngande på den danska arbetsmarknaden försämrade villkoren för danskarna själfva. De danska unga männen hade svårt att sätta bo och leva på samma fot som de främmande affärsvännerna, och dessutom lockades de af deras föredöme att leva ogifta för att komma i åtnjutande af samma frihet från familjebanden som främlingarna åtnjöto.

Då lades en skatt på dessa tyska ungarlar. Hvar och en främling, som försämrade landets döttrar, måste erlägga ett skålpund peppar årligen, och folkhumorn döpte dem snart till *Pebersvend*. Än i dag kallas den danska ungarlar *Pebersvend*.

Äfvén i de moderna kulturstaterna är förslaget om ungarlsskatt ett symptom af social vrede. Man ser i den ett medel att komma åt ungarlarna, men hvad göra de nu för ondt?

Alltsedan penningen blef den egentlige värde-mätaren af alla nyttigheter och all verksamhet, har samhället tillmätt mannen en rund summa däraf för att han skall grunda familj, men antingen vägrat kvinnan inkomster t. o. m. för hennes eget arbete eller och beräknat hennes lön afsevärdt lägre än mannen — högst 75 % däraf — och försvarat detta handlingssätt därmed, att mannen skall dela med sig åt andra men hon skall ensam konsumera sitt.

Men nu visar verkligheten oupphörligt prof på att mannen ensam konsumerar allt hvad han får och betraktar hela denna summa som sin privata egendom, medan däremot kvinnan ofta af omsfändigheterna tvingas att dela sin knappa inkomst, beräknad för henne ensam, med anhöriga, och detta äfvén om män, t. o. m. ungarlar, äro lika nära dessa försörjningsplikter som hon, ja, t. o. m. närmare.

Vidare ger verkligheten ideligen exempel på att ungarlar sätta barn in i världen och alltså ha försörjningsplikter mot dem och deras moder, men begagna sig af orättvisa lagar för att smita ifrån dessa naturliga plikter. Man tog saken lugnt så länge man såg den övergifna kvinnan och hennes barn som de enda offeren för detta handlingssätt. Man vräkte ansvaret och skammen på henne och ursäktade därmed, att man i regel beröfvade henne de möjligheter till själförsörjning, hon hade, innan hon blef mor, eller åtminstone lade så många stenar i hennes väg som möjligt. Men i samma mån som människorna börjat fatta det organiska sammanhanget mellan hemmet och samhället, har det gått upp för allt fler, att äfvén samhället är ett offer för detta system. Man börjar räkna ut att samhället, som generöst och förtroendefullt utan att på förhand kräva någon förbindelse, anförtrodd honom medel till både hans och hans familjs underhåll, blir dubbelt besviken, när det får åtaga sig mor och barn. Saken förvärras däraf, att en fruktansvärdt stor procent af dessa kvinnor och barn måste skänkas en särskildt dyrbar vård på grund af att de förra öka de lastbaras skara och bli hårdar för venerisk smitta, de senare äro ärftligt belastade med sjuklighet och brottslingsanlag. De lättast skönjbara frukterna af ungarlssystemet äro således en relativ minskning af de närande klasserna i samhället och en oerhörd ökning af de tärande. Skarorna af tärande medlemmar, såsom idioter, vanföra, alkoholister, fångar m. fl., äro nu så stora, att man kan försvara, att man sammanför dem i klasser.

När kvinnorna kommo i kontakt med denna

bittra verklighet, behandlade de den först religiöst, gifvo en slant, när de hade godt om pengar, bildade välgörenhetsföreningar och gifvo basarer. Ett djupare grepp i frågan förde dem till lagstiftningen och nästa steg till bevillingen. Och nu äro vi där. Man har fått tag i den skyldige. Ungkarlen, som tar emot underhåll för andra men konsumerar det själf och kastar dessa andra på gatan, hvilket i våra dagar betyder i samhällets famn, skall straffas dels för sitt svek mot dem, dels för sitt svek mot samhället.

Det är logik i detta, men den behöfver icke nödvändigt föra till ungarlsskatt.

Låt vara, att dessa ungarlar äro straffvärda och att de utgöra en mycket stor kontingent af ungarlsmassan, så är denna kontingent dock icke lika med det hela. Många skulle träffas orättvist, och därför är metoden i sin helhet orättvis. En mängd ungarlar äro oförvilliga: fylla sina plikter mot samhället och anhöriga monstergillt. Många af dem gifva sig ej på grund af fattigdom, sjuklighet o. a. fullt gilliga skäl. Att lägga skatt på dem vore orättvist, men icke heller kunna de befrias, om sådan skatt infördes. Ungkarlarnas själfdeklaration finge icke gå mer in i det intima än andra människors själfdeklarationer.

Något som talar för att den föreslagna skatten bör uppfattas som ett straff är, att ingen kräver den af de kvinnliga ungarlarna. Det ständigt växande kvinnliga ungarlsskandet skapas själfklart af ungarlssystemet. Hvarför riktar sig ej den sociala vreden mot detta? Naturligtvis därför, att kvinnorna disponera öfver så ringa ekonomiska resurser samt förvalta dessa på ett sätt, som gör, att de skörda allmänt gillande.

Det synes mig, att denna sociala vrede icke bör som i det medeltida Danmark rikta sig mot personer utan mot systemet. När Danmark ordnade sin nationalekonomi på ett klokare sätt, så slapp det ifrån att inkassera all denna peppar. Om Sverige ordnar sin nationalekonomi så att det bryter udden af ungarlssystemet, så behöfver det ej tillgripa en sådan åtgärd som att göra ungarlarna till skatteobjekt. Det löje, som ännu lyser kring ordet *Pebersvend* ger vid handen, att det hela slutade som en komedi. Jag fruktar det-samma blefve förhållandet här.

Botemedlet är alltså att icke ge mannen pengar, afsedda för familj, förrän han har bildat familj, d. v. s. hvarje lön beräknas i hvarje grad i två klasser, en för hufvudförsörjare, en för ensamma. Om det är män eller kvinnor det gäller, det spelar ingen roll, men det bör observeras, att om både man och hustru äro löntagare, så bör hvar och en räknas som hufvudförsörjare, ty hemmets vård blir dyrbarare, när kvalificerade biträden måste anlitas för det arbete hustrun skulle göra, om hon icke vore löntagare.

Lagen bör vidare ålägga hvarje fader och hvarje moder försörjningsskyldighet, beräknad efter deras sociala miljö, till hvarje deras barn. Ungkarlen kommer då i det predikament, att han måste underhålla barnen, då han uppbär den lägre lönen, om han förskjuter dem, men om han erkänner dem, så får han den högre. Därför bör grundlönen vara lika för alla, men hufvudförsörjares lön stiga i fler och större grader än den ensammes.

Det kan invändas, att i så fall skulle ungarlar föredragas i allt arbete på grund af sparsamhets-skäl.

Jag tror icke det. Statens, kommunens och alla rättsligt uppordnade arbetsområden stipulera förtjänst och skicklighet som enda meriter. Genom att öfvervaka, att så sker i hvarje fall, bevara familjefäderna sin rätt till arbete. Än på den fria arbetsmarknaden då? Ja, där verka så helt andra faktorer. En ungarlsskatt skulle där icke minska missförhållandena och en efter behofs-principen i viss mån reglerad lön skulle icke öka dem. Där samverka så många omständigheter för att bibringa människorna den vissheten, att den nuvarande organisationen af arbete måste utvecklas till en mera rationell. Denna måste också sikta på ungarlssystemet för att skjuta bräsch i det. Men där finns så många möjligheter, att de icke kunna dryftas i en artikel, som först och främst bör vara kort. Det hör ju icke heller till det förelagda ämnet.

På den uppställda frågan svarar jag alltså i all ödmjukhet: Staten bör icke införa ungarlsskatt, ty därmed vunnas endast ytliga och tillfälliga fördelar. I stället bör samhället skapa sundare sexuella och ekonomiska förhållanden genom att i högre grad än nu grunda sin verksamhet på rättfärdighetsprincipen. Ungkarlssystemet hör till sådant samhällsöndt, som skall värka bort, och den processen bör påskyndas därigenom, att samhällets sunda utveckling främjas.

Med utmärkt högaktning
JENNY VELANDER.

Påskan på Sjöboda.

ET VAR SKÄRTORSDAGSEFTERmiddag.

Tåget, som stod och pustade vid Centralstationen med nosen söderut, var fullt af folk, och de, som kommo sist, hade alla utsikter att få passera Södermanland stående.

Men redan tjugo minuter före tågets afgång hade lilla pliktrogna Ingar varit nere och blockerat fem platser i en andra klassens kupé, och där stod hon nu och motade hvar och en, som försökte tränga sig in.

En ung man gick ett par gånger förbi och kastade frågande blickar in i kupén. Slutligen sade han: finns här verkligen inte en enda plats ledig?

— Jo, en, sade Ingar och såg på honom med sina ärliga ögon, var så god.

Han hade icke väl hunnit slå sig ner i ett hörn, då ett par medelålders damer trängde sig in utan att fråga efter Ingars saktmodiga protester.

— Mina damer, sade den unge mannen och bugade sig med det leende, som vunnit så många fanter hitintills, jag ber om ursäkt, allt är upptaget.

Då spred sig ett bistert löje öfver det äldsta af de två ansiktena i dörren:

— De ville vara ensamma, Herre gud, så låt dem det. Ungdomen har nu en gång privilegium på att vara oförsämd.

Ingar blef röd som blod och såg upp för att protestera, men inkräktarna voro redan borta.

— Tack så mycket, sade hon blygt, när hon blifvit ensam med sin reskamrat.

— Ingen orsak, svarade han vänligt. Han såg ut som om han velat konversera, men i detsamma hördes röster utanför: Hvar kan Ingar hålla hus?

— Här, här, skrek Ingar med utesäglig lättnad.

Den ensamma främlingen kröp nu bakom sin fiding i ett hörn, men iakttog i smyg med stort intresse fyra ungdomar, som kommo in i kupén, lastade som packåsnor.

— Det var granna flickor, tänkte han. De två gossarna, som följde dem, hann han icke ens se åt. En af flickorna hade öfvervakat att bagaget blef ordentligt uppstufvad på hyllorna, nu satte hon sig midt emot honom.

— Ser man på, en riktig prinsessa från Osterlanden. Hon hade svart tungt hår, kammadt i rak lugg öfver den breda, låga pannan, en liten kort, buktig näsa, ett par mycket tunna beslutsamma läppar och bernstensbruna, vakna ögon. Just nu mötte de hans blå nyfikna med en kall, bestraffande blick. Hon var tydligen inte att leka med. Då var nog den första mindre farlig, hon med flåtorna i blonda små gryflock vid öronen, runda hälsosamma kinder och glada grå ögon. Men där var ännu en och det slog honom genast, att hon var den allra mest förtjusande. Hon hade genast placerats i ett hörn med en kudde bakom ryggen och satt där nu stilla och tyst, medan de andra pratade, och såg rakt framför sig med de blåaste ögon han någonsin sett, inte stora, men så rent underbart svenskt blåklintsblå att han icke kunde ta blickarna från dem. Hennes hy var hvit som ett godt samvete men det var en underlig djup skuggning kring ögonen, som han icke förstod, och munnen, liten och vek i linjerna, hade detta tåligen drag, som annars brukar komma först längre fram i lifvet. Till allt detta var håret kopparbrunt och föll vackert kring pannan.

— Hvad har du i matsäcken, Verna, sade den yngsta af gossarna, som var brun och undersätsig med utskjufande underläpp.

— Jaså, hon hette Verna, den blåögda, Verna —

— Är du hungrig då? frågade Ingar.

— Har du själf kommit ihåg cigarretter? frågade den österländska prinsessan.

— Mandelspån, sade Verna och log.

— Skall det vara en cigarrett, Mirjam? sade den unge mannen och drog stolt fram ett silfverfodral.

— Tänk, hon hette Mirjam, det var ju precis.

Den ende, som icke yttrat sig var den långe, magre unge mannen, som läste Nietzsche i brunt linneband. Nu slog han ihop boken.

— Hvad är det i matsäcken?

— Så talar Zarathustra! skämtade Ingar.

— Knäckebröd och skånsk limpa, smör och ost, salt fårkött, ärter, bönor, svamp, salt, kaltriplommon, nötter, kaffe, té, allt från kvinnornas andelsförening Svenska Hem, förkunnade den praktiska Mirjam.

— Ägg, potatis, torkad frukt, fyra dufvor och en höna får vi på Sjöboda har mamma lofvat, sade Ingar och skrattade som hon alltid gjorde.

Verna saft och såg ut öfver aprillandskapet, med ergröna fläckar af höstråg, svart mylla och glindrande vatten i diken och hjulspår, med spel af skuggor och ljus på himlen, snabbt som en flämtande andedräkt.

Hon var redan borta från kamraterna, som surrade och småretades med hvarandra.

Hon tänkte: denna ljufliga vår är min sista, när den vaknar nästa gång, är jag död eller alltför sjuk att se den, och ingenting har jag hunnit med i lifvet.

Ingen tycktes ge akt på henne, men lilla skrattande Ingar slog plötsligt armen om hennes lif och drog henne in till sig.

— Skall vi gå i kyrkan? frågade Mirjam.

— Det är klart vi måste någon gång, jag som har varit inackorderad hos prästens och föräldrarna umgås ju med dem om somrarna.

— Också en synpunkt, sade Göran, den långe.

— Det är dina föräldrar, så du kan ju gå, sade Mirjam.

— Förresten är prästen dö, mumlade Bertil.

— Då är där en ny präst, är han ogift, så går vi, sade Ingar glad.

Sjöboda ligger strax invid södra stambanan, någonsstädes mellan Stockholm och Malmö. Den som har lust att besöka platsen må passa på, när tåget stannar vid en liten gråhvit station, belägen på ett smalt näs. Tvärs öfver den smala insjöarmen på ena sidan skall ligga en stor, hvit villa på en kulle, omgifven af präktiga ekar och björkar. Stämmer allting med denna beskrifning, så kan han stiga ur liksom de fem ungdomarna gjorde skärtorsdagseftermiddagen.

— Ser du, sade Ingar, och knuffade Verna, han skulle hit han också, han som var med i kupén, och vi som pratat så många dumheter! Men Verna hade redan sett det, hon hade för öfrigt sett mycket mer, som hon icke meddelade sin syster.

När Ingar kom in i väntsalen med lådan från Svenska hem på armen, satt reskamraten i en kärra på andra sidan stationshuset, färdig att ge sig af. Hon ställde genast ner lådan och gick fram till en stationskarl.

— Det var en vacker häst, hvems var den?

— Prästgårdens.

Ingar såg litet förvånad ut, men sade ingenting.

— Nå, sade de andra nyfiket.

— Han visste det inte.

— Kom, så går vi och tittar på honom, han sitter vid järnvägsbommen i sin kärra och väntar.

När de fem unga slunko förbi honom genom kryphålet för gående vid bommen hälsade han artigt.

— Hvilka var det? frågade han sin skjutskarl.

— Grosshandlare Hasselskogs barn, kan jag tro, svarade denne. Han rår om villan där borta.

När de gått rundt viken var det redan alldeles mörkt, huset strålade som en stor lykta ut öfver trädgården och viken, där isen låg och dref landlös och svart och dömd till förgängelse.

— Jag undrar, sade Mirjam, om sängkläderna är kalla?

Göran gick fäkt bredvid henne.

— Är det verkligen allt hvad denna hårda vårnatt har att säga dig? Hör du inte alls suset af framtiden i luften?

— Jo, vars, sade Mirjam och raskade på stegen, men tror du att en flicka som jag så där får släppa allting bara för ett strålände hus i skymningen och ljuset i vattnet? Hvem tror du då skulle ansvara för sängkläder och mat och dryck åt de där, som går omkring och lyss efter suset af framtiden?

— Men därför saknar också kvinnan, sade Göran, helheten i stämningen, lyckan af det totala uppgäendet —

— I sig själf, ja precis, svarade Mirjam.

Så fort de stigit inom dörrarna slog emot dem denna ljuftva känsla af hemtrefnad, som tycktes liksom bofast på Sjöboda och väntade på alla dess gäster. Trädgårdsmästarfrun hade gjort allting redo för deras ankomst, i förstugan brann den stora kaminen, dörrarna stodo öppna till förmaket, där ljuskronan var tänd. Öfverdragen voro borta från de grönkädda mahognymöblerna, och fönsterna stodo radade af hyacinter och tulpaner.

Till öfre våningen ledde en bred trappa från förstugan och här uppe lågo fyra soffrum grupperade kring biblioteket. Gossarna skulle ha ett, Mirjam och Ingar ett och Verna ett för sig själf.

— Hvad skall jag göra? frågade Bertil, det här är alldeles för bekvämt för en sextonårig yngling. Sängarna är ju bäddade och det finns vatten. Kanske skall jag sätta mig att läsa?

— Nej, det får man ingen aptit af. Nu kommer Pettersson, hjälp honom in med matvarorna!

— Gärna, sade gossarna och rusade i väg. Och snart voro alla ifrigt sysselsatta utom Verna, som satt i förmaket med händerna i kors och smålog vemodigt åt deras dånande skrattsalfvor.

— Kom och hjälp mig, Verna, bad Mirjam litet kort ute från köket. Mirjam resonerade som så: Verna har visserligen en sjukdom, som troligen är obotlig, men om vi alla är milda som änglar mot henne, så tror flickan alldeles gifvet, att det är värre än det är. Af den anledningen behandlade Mirjam Verna med nästan samma kärftva myndighet som hon behandlade alla andra och detta behagade den lilla bortskämda sjuklingen på ett underbart sätt. Aldrig kände hon sig så lefvande, så vanlig och verklig som i kusin Mirjams sällskap.

Mirjam, som stod ensam i köket och packade upp de medförda förråden under det att de öfriga voro i hönshuset efter ägg, hade en sträng och missnöjd min i sitt prinsessansikte. Hon hade funnit två flaskor

Chamberlin och två buteljer Madeira bland i packningen.

I detsamma hördes ett nödrop:

— Görän, kom för guds skull, Mirjam har fått tag i spriten!

— Jag förs inte!

— Seså Mirjam, sade Bertil ödmjukt, du skall vara så nykter du vill, men inte kan vi andra dricka kokt mjölk hela påsken!

— Kokt mjölk är mycket närande, sade Mirjam.

Göran kom nu fram och tog Mirjam om handlofven: Söta, stränga Mirjam!

— Egentligen vore det min rättighet att konfiskera alla era rusdrycker, sade Mirjam bistert, men man såg på hennes min, att faran var öfver. Men efter ni är såna karlar med spriten, kan ni se efter att vi har ved och vatten, det är också kargöra. Gos-sarna försvunno som en blift. Göran afskydde visserligen allt slags kargöra, men det fanns icke så mycket, han icke skulle velat göra för Mirjam.

Det var häxornas natt. I den fäta hvita dimman, som svepte om huset, så dödens kall, att väggarna ryste af köld, kunde dö-ljas allt otyg i världen. Ett par orörliga, hvita ljusfläckar utan kärna som stodo öf-ver viken var allt man såg af stationen och samhället och mänskligheten. Verna låg och stirrade med öppna ögon i natten. Det var dödsyst och i medvetandet om ödsli-gheten omkring henne greps hon af ångest- full beklämning. Hon försökte lugna sig själf med tanken att innanför dörren bredvid sofvo ju Mirjam och Ingar men så tänkte hon på hur lugnt de somnat och hur sorgfritt de skulle vakna, och hennes ögon fylldes af bittra, ömkliga tårar. Då hörde hon plötsligt en klocka ringa någonsstädes långt borta, stilla men mycket tydligt och hon blef glad som åt en väns röst. Hon satte sig upp i sängen då hördes ett sus som af en regnby, hvilket kom allt närmare, det var tåget, som brusade förbi, och när hon sprang upp och lyfte på gardinen, såg hon det som en il- snabb ljusning i dimman runda viken och försvinna borta bland fälten.

Hon hade plötsligt blifvit lugn. Bäddens, hvilans, värmens välbehag smög sig öfver henne, alla tankar trubbades af och slungo icke mera, skräcken vek undan. I ett till- stånd midt emellan vaka och sömn låg hon och lyssnade till den lilla klockan och hörde tågen susa förbi, fätt, fätt skärtorsdags- natten.

— De är lifvet som rusar förbi, tänkte hon, lifvet! Men det stannar icke vid min station, inte ens ett stackars godståg tar upp mig.

Väckt af en fågel, slog Mirjam upp sina bruna förståndiga ögon vid 7-tiden. Ekarna stodo skarpt grå mot den bruna backen och den tunna, hvita skyn. Taflan saknade all- deles saft och färg, men likväl fanns våren i den lätta, lite fräna luften, och himlens ut- seende lofvade vackert fram på dagen. Den iskalla afrifningen gjorde henne frisk och spänstig, och hon tänkte med tillfredsstäl- lelse på att hennes järnvilja genomdrifvit diskning och hvarje saks ställande på sin plats kvällen förut.

— Gud vare lof för hundären, tänkte Mir- jam, och hon förhåfde sig litet öfver de andra, som voro som barn, hvilka fyllde sina plikter därför att de voro order och icke af eget beslut, glada, om de kunnat skolka el- ler slarfva, som om de spelade de stora ett puts därmed, i stället för att de ställt till dumt för sig själfva. Det var sedan hon, den fat- tiga, den tidigt själfständiga, den mycket pröfvade kommit tillsammans med de rika och bortskämda kusinerna, som hon börjat

känna sig utlörd i lifvet med sina sjutton år. Hvad Görän angick, informatorn, hade hon respekt för hvad hon kallade hans läshufvud fast kanske inte tillräckligt, men för öfrigt var han ett barn, och hon föraktade honom en liten smula för att han lät behandla sig som han gjorde af henne.

Då hon var färdig i sin lilla blå cheviot- klädning med hushållsförkläde öfver, gick hon ut i förstugan för att ta sina skor, som Ingar på skämt satt utom dörren med sina egna och Vernas. Men de voro borta, och när hon lyssnade neråt trappan, hörde hon någon borsta där nere i köket. Hon stör- tade ner — där stod Görän, Nietscheanen, varm och nersmord, spottade i blanksmörje- burken och gnodde med vänster hand.

— God morgon, sade Mirjam enkelt, tack skall du ha.

Göran såg flyktigt upp.

— Jag försökte också fända i spiseln, men det lyckades inte.

— Vi skall hjälpas åt, sade Mirjam röd.

Göran iakttog med beundran hur lätt allt gick, som Mirjam lade hand vid. Hon för- stod att planlägga ett fälttag och göra tjugo saker på en gång, utan att förlora sitt lugn. När det brann i spiseln och kaffe- kitteln stod på, tog hon ett par små korgar, knöt en sjalett om hufvudet och sade: nu går vi efter ägg och rådisor.

Hönshuset var tomt så när som på en och annan höna, som låg betänksamt orörlig i sin värplåda, men i flera tomma balar funnos ägg, Mirjam plockade försiktigt upp dem, och visade Görän att de liknade solbrända kinder, där blodet skimrar igenom.

— De man köper på torget är oftast fär- gade i kaffe, för de bruna har namn om sig att ha kraftigare gulor, men det ser man ge- nast, förklarade hon.

— Är det möjligt, sade Görän tankspriddt. Mirjam var så förtjusande i sin lilla huslig- het.

— Jaså det visste du inte? Du har kanske inte ens reda på att man färgar kött också? Tag nu korgen är du snäll, tänk tre tjog.

— Jag har aldrig seft annat än rödt kött, försvarade sig Görän spakt.

— Rödt kött, o Herre Je, det är ju just de t som är färgadt, vet ja. För det skall se ny- slaktadt ut, begriper du. I sig själf är kött brunt och grått, när det legat aldrig så lite.

Göran teg, slagen.

— Och för att den dumma mänskligheten vägrar att lära sig köttets rätta färg, sade han slulligen, måste således slaktarna i alla tider hålla på och färga kött som en efter- gift åt, förlåt mig, kvinnornas dumhet. Hur fruktansvärdt irrationellt.

— Äsch nej, det vet man, sade Mirjam. Och förresten är det förbjudet, och blir det uppäckat får de böter.

— Ja, men då är det ju ändå mer irratio- nellt.

— Å, det finns väl det, som är värre, sade Mirjam. Har du aldrig hört att de håller vatten i malet kött för att det skall bli tyngre och serverar kaffor som hare och —

— Tyst Mirjam, sade Görän blek, jag får visst börja äta grönsaker.

— Men söta Görän, mår du illa? Var det så irrationellt? frågade Mirjam häpen.

Rosig och oberörd gick hon med sin korg på armen längs trädgårdsgången bort till drifbänkarna. Halmmattorna voro redan borttagna, och rutorna lågo immiga och blänkta i solen. Under dem stodo sallat, rådisor och spenat och tryckte näsan platt mot rufan. Hon lyfte på en ruta och började plocka upp rådisor, frodiga och stora som nötter.

— Hur kan de växa så bra redan? frågade Görän.

— Det är den goda värmen, sade Mirjam.

Det var ljumt i solen, men i luften summo små iskalla fläckar, som viftade Görän om öronen. Han missförstod henne.

— Det är inte varmt, sade han.

— Tycker du nej.

— Det är den rena objektiva sanningen, sade han litet snäff.

— Åh!

— Genom mig talar den objektiva anden —

— Min objektiva ande tycker det är varmt.

— Du har då ingen aning om hvad objekti- vitet är!

— Jo, nog vet jag mer om den, än du vet om trädgårdsskötsel, sade Mirjam. Begriper du då inte att det är gödseln, som värmer och drifver upp grönsakerna!

— Står de i direkt kontakt med gödseln då?

— Seså, nu kanske du inte kan äta grönsaker heller, det måste vi fråga träd- gårdsmästaren om. Herr Petterson, herr Petterson, skrek hon, står grönsakerna i di- rekt kontakt med — —

Men Görän lade sin hand på hennes mun och då hon såg hans min, fann hon det klo- kast att tåga.

— Det är en utmärkt treflig villa, farbror har, konverserade hon, medan de gingo till- baka, såna utrymmen. Mycket bekvämt till att vara på landet, pratade hon vidare, me- dan hon tvättade äggen, skar bröd, lade upp smör och ordnade för frukosten. Genom- tryckta mattor på alla golf, tänk hvad det spar arbete och så slaskledning. Kamin värmer ju upp hela huset på vintern och ved till köksspiseln kan man nog få i parken. Har Görän seft det lilla orangeriet ofvanpå tvättstugan, som får värme därifrån, är inte det behändigt? Man kunde ju ha mycket mer nytta af det, om man bodde här jämt.

— Skulle du vilja det, Mirjam?

— Tror jag det. En sån trädgård, så rys- ligt med frukt och bär, men jag skulle ha en ko i stället för hästen och så skulle jag drifva rationel höns- och kaninskötsel och ta till vara frukten, torka den sämre och lägga in den bättre och sälja. Svenska kon- server börja bli så efterfrågade. Dessutom kunde jag baka småbröd, så nog skulle jag ta mig fram.

— Kan du allt det där då, sköta höns och torka frukt?

— Nej, sade Mirjam, men jag har godt för- stånd och handlag, som du vet, jag går igenom Rimforsa.

— Skulle du bo här ensam? forskade Gö- ran vidare.

— Jag får väl hvarken bo här ensam eller med folk, sade Mirjam med en suck, jag får väl vara i stan i hela mitt lif, fast jag är född till landtbo. Men hvad det angår, jag kunde ta ett par elever.

Göran drog inte ens på mun åt att hon tänkte ta elever, innan hon kunde något själf.

— Jag tror jag skulle trifvas utmärkt här också, sade han. Det skulle gå bra att läsa och tänka.

Det var strax före högmässan påskdagen. Vid kyrkporten väntade Mirjam på Bertil och Verna, som kommo åkande.

— Glöm inte att ge Vega mat, sade hon, i det hon på starka armar lyfte Verna ur vag- nen och plockade af henne pälsen. De gingo in i sockenstugan, som var full af folk. Några små svartklädda, bleka flickor, med hvita hattar, handskar och stugfönster- blommor i skärpen stodo i klunga vid fön- stref, och rundt om dem kretsade deras äl-

dre kvinnliga anförvanter, ströko efter kjolarna, rättade på hattarna och hviskade förmaningar hvar till sin.

— Konfirmation, sade Mirjam, då blir det långt.

— Nej, de läste sig fram i söndags, idag är det nattvardsgång, fröken, förklarade trädgårdsmästarfrun.

I detsamma stack ett spetsigt, kaffebrunt ansikte i kapotthatt in genom dörren. Det var den yngsta af prästgårdsfröknarna, tant Alma: kom nu kära flickor, sade hon, det ringer samman.

De slogo sig ner i koret och sjöngo ingångspsalmen. Ingar såg noga på flickorna, när prästen kom för altaret, Mirjam spärrade upp ögonen, och hade känt igen reskamraten. Men Verna rodnade djupt. Ingar lade märke till att hon därefter icke lämnade den unge mannen med blickarna ett ögonblick.

Förresten tänkte hon, Gud vet, om han är så rysligt ung, han ser så förfärligt tänkande och allvarlig ut, det har jag inte sett förut.

Han talade om uppståndelse.

Uppståndelse!

För de andra, sade sig Verna, var detta icke så mycket mera än ett vagt begrepp, en vacker tanke. För henne var det stranden på andra sidan ett svart och fasansfullt haf hvars vågor slogo upp mot hennes fötter. För henne var det en fråga långt öfver frågan om måttet af hennes jordiska lif, om de blånande konturerna därborta verkligen voro land och ägde hamn för hennes lilla båt att landa vid eller om de blott voro drifvande dimma, röken af döendes längtan och ångest. Men det var en visshet i den talandes stämma, som öfvervann henne och gaf henne lugn. Hon var glad att de voro bjudna till prästgården efteråt, så skulle hon fråga honom hvar i all världen han fick sin visshet ifrån.

Hon saft borta i sina tankar under altartjänsten som följde, men vaknade plötsligt upp vid att orgeln, som preludierat, tystnade med ens. Från läktaren började kören sjunga på en egen, rytmisk, gripande melodi:

Som fågelen vid ljusan dag
sig gläder,
så glad i ljuset rike jag
inträder,
vid änglasången
och harpoklangen
jag skådar evighetens dag uppgången.

De små konfirmationsbarnen gräto i en rad på första bänken. Hela församlingen sjöng nu med, så det ekade under hvalfven, det var som om alla skådat evighetens dag. Verna greps af en outhärlig känsla. Hon kände en berusning, en lycka, som längst inne var medveten om sin egen kortvarighet. Med skinande ögon och darrande läppar hviskade hon psalmens ord:

och högre, klarare än gull
än solen,
min själ skall skina ärofull — —

Mirjam och Ingar iakttago henne noga och bekymrade. De voro glada, när slutligen nattvardsgången var slut, och de fingo lämna kyrkan.

Prästgården låg midt öfver vägen. Det var en gammal byggnad med mossigt spån- tak och flyglar eller rättare längor, som in- hägnade gården. Midt på planen stod en väldig kastanje, dess knoppar voro feta och bruna. Riset var lyft bort från rabat- terna på båda sidor om verandan, och där stucko krokus och snödroppar upp. På verandan stod den äldre af prästgårdsfrök- narna och tog emot. Hon luktade mat och Ingar, som var den mest hemmastadda, sade:

Nu har tant gått miste om att komma i kyr- kan för att laga middag åt oss.

— Åja, sade tanten och började plocka med Verna på det öfverdrifna sätt, som re- tade Mirjam, jag går hvar söndag annars, men det gör nog inte ni. Gud vet, om ni gått i dag, ifall ni inte blifvit bjudna hit.

— Inte jag, muttrade Bertil.

— Men jag, sade Verna.

— Ja, det förstår man ju, slapp det ur tan- ten, och hon skulle ha tillagt något, men fick en ljungande blick af Mirjam och afbröt sig. Du har kanske inte varit i Guds hus sen du var här sist, Ingar, fortsatte hon förhöret.

Ingar såg ett ögonblick på tanten med sina hederliga ögon.

— Nej, sade hon och gick in i salen utan att vänta på inbjudan.

Allt var sig likt sen gamle kyrkoherdens tid; de två systerna skulle icke flytta förr än i maj ett år till. Men man saknade den tref- lige gamle gubben, som varit sträng och hård i sin krafts dagar både mot barn och försam- ling, men som blef mild och stilla på sin ål- ders dag i öfvertygelsen att allting redde sig, allting gick öfver hur hjärtslitande det än var.

Vid midfönstret i den långa, låga salen stod ett bord med hvit servett och två blom- mande pelargonier. En handbok låg redan framlagd.

— Bröllopp, sade Ingar, förljust.

— Hur vet du det?

— Jo, för det är ingen döpelseskål fram- satt och så pallarna, ser ni väl.

Om en stund skrapade det i förstugan, det var brudfolket, som kom: en karl af obe- stämmd ålder med linblekt hår, senig och torr, som svenska bönder bli, när de börja för ti- digt att arbeta och hålla i för strängt, en ung kvinna, litet kullerryggig och insjunken öfver bröstet med sorgsna ögon i sitt fula, trötta ansikte.

Tant Alma satte henne i soffan och högg genast i.

— Det är så länge sen det lyst, vi trodde knappt ni skulle komma, började hon.

— Ja, se, jag hade så svårt att komma mig för, sade bruden, men så fick det ju lof att bli af. Far måste ha någon till hjälp med värbetet, och det kan kanske gå bättre, än man hoppas.

Bakom dörrspringan stod Verna med Mir- jam och hörde på. Hon såg minen som be- ledsagade orden och hörde den bittra, doft likgiltiga tonen.

Hela hennes ansikte förvandlades af fasa.

— Mirjam, hviskade hon, och grep hårdt om den andras arm, Mirjam, hur kan hon? Hon älskar honom ju inte, tål honom knappt, det bara för arbetskraften.

— Då skulle jag ta en stöddigare karl, sade Mirjam tanklöst. Titta, hviskade hon, hvad tant Alma ser löjlig ut. Verna böjde sig fram, och hennes uppjagade stäm- ning höll på att slå öfver i skratt, när hon såg tant Alma stå bakom brudparet framme vid altaret med knäppta händer och hufvudet på sned. Det förtroende hon nyss fått af bru- den hade icke minskat hennes rörda andakt.

Vid kaffet efteråt var stämningen en smula mindre tryckt, men brudparet talade icke ett ord till hvarandra, innan bruden sade: ja, nu har vi väl ingen annan råd än att spanna för och resa hem.

Hasselskogarna blefvo snart bekanta och goda vänner med prästen, som försäkrade att han lärt känna dem utan och innan redan på låget. Mirjam bjöd honom vid smörgås- bordet till middag följande dag.

Man satt till bords och fick en förfärligt god middag. Tanterna ledde konversation- en: jag hoppas Bertil inte har fått någon varning i påsk? — kära Ingar, det var roligt

att se att du äter litet prydligare — kan inte den stackars kära Verna finna något, som smakar henne. — kandidat Göran hade en bok med sig i kyrkan med grå pärmar, jag har aldrig sett en psalmbok med grå pärmar, men det var vers, det såg jag.

— Nietzsche skref så vackra psalmer, sade Ingar.

Göran rodnade, men tanterna hade icke uppfattat och gled oöfver.

— Jaså, lilla Mirjam lagar maten, det blir väl skinka och ägg till alla tre målen?

— Hon kan 144 sätt bara att tillaga äpplen, inföll Ingar.

— Bevare oss väl! Nå, pastorn kom fort nog från den där varningen i dag? Det var ett par oeniga makar ser ni, som skulle inför kyrkorådet.

— Å, sade pastor troskyldigt, det var ju bara en ceremoni.

— En ceremoni, sade tant Alma, med så mycket ogillande i tonen som hon vågade bestå en prästvigd man, då har pastorn inte samma uppfattning, som vår far. Han ansåg inte att varningen var till för att underlätta en lättsinnig skilsmässa utan till de oenigas för- bättring. Han slutade sällan förr än han fått dem att resa hem tillsammans och börja på nytt igen.

— Ja, men om de inte tycker om hvarandra, försökte Verna rodnande.

— Kära lilla barn, att också du skulle vara anstucken af den nya moralen, det kunde ingen tro. Här är inte fråga om kärlek, utan om att det Gud förenat, skall människor inte åtskilja.

— Det är bra godt med tranbär, sade den hjälpsamme pastorn.

— O ja, flög det ur Göran, jag sitter just och tänker på att de smakar som Mirjam.

— Hvad förslag?

— Ja, jag menar, som Mirjams karaktär, frisk och härdad och ändå söt.

— Skål Göran, sade Mirjam lugnt, jag har också stått ute en vinter, innan jag kunde tas in och användas, så det är inte så tokigt.

— Ja, det må jag då säga, sade den stac- kars tant Alma, att maken till ton har jag al- drig hört. Jag förstår inte er utmärkta mam- ma, lilla Ingar, som släpper er ut så här en- samma i en villa, unga flickor och unga män.

— Min mamma säger, svarade Ingar och såg på tanterna med sin öppna blick, att det finns ingenting, som hon icke vågar släppa mig på, ty hon litat på mig.

På eftermiddagen kommo ett par gummor på besök, och ungdomen begaf sig ut på vandring. Den unge prästen var betagen i Verna. System Ingar var mycket söt och lustig, men Verna var det mest blomligt ljuf- liga han sett. Dessa goda rörande ögon, den hvita blåskuggade hyn, den lilla barnsliga munnens vemod utöfvade på honom en säll- sam och bitter tjustning. Hon hade icke nå- got sjukligt utseende, men det stod omkring henne en sval fläkt af evighet, ett sken, som från en öppnad dörr icke långt borta, som gjorde att man anade hennes öde.

Under promenaden kommo de efter, och han lade hennes arm i sin.

— Vet ni, sade Verna, med ett fullkomligt förtroende, som rörde honom och gjorde ho- nom förlägen på en gång, jag tänker så mycket på det ni predikade om: uppstän- delse. Ibland kan det komma öfver mig ett tvifvel eller är det bara en tomhet i mitt hjärta, så att jag ingenting vet, men i dag är det så lugnt, och jag är så viss, att jag icke skall dö, då jag dör.

Han hade den unga finkänsliga människans skygghef för att tala om andliga ting så där utan vidare. Han sade blott: det är ovanligt

att höra en ung flicka tänka så mycket på död och evighet.

— Det är icke så underligt, svarade hon hon enkelt, det är väl underligare att inte alla gör det, jämt. Jag kan ännu minnas, när jag var liten och vi hade bjudning, jag frågade min mamma: skall alla tanterna och farbröderna dö? Ja, sade mamma. Men hur kan de då vara så glada? Den frågan fick jag aldrig något svar på.

— Har ni alltid sysslat med sådana tankar? frågade han.

— Nej, det var en tid, då jag inte gjorde det, när jag var utomlands med mamma. Men sen fick jag veta mitt öde.

— Hvem vet sitt öde? vek han undan.

— Jag. Ni kan gärna få höra hur det är. Jag hade en faster, som hette Verna. Jag är hennes lefvande afbild, likadant hår och allting, ögon, röst, sätt in i de minsta detaljer, säger folk. Men hon dog, när hon var litet äldre än jag nu är, i samma sjukdom som jag har. Ända sen jag fick veta om likheten och hennes öde, har jag varit på det klara med, att jag inte skall lefva jag heller.

Han drog en suck af lättnad.

— Ni borde försöka befria er från den tron, sade han. Man måste vilja lefva, det är det viktigaste. Lifvet har så mycket vackert. Jag tror inte att ni skall dö. Kära lilla barn, vi har inte råd att förlora er.

Hon blef inte alls förvånad öfver hans ord. Den som har ondt om tid på jorden hinner icke med några omsvep.

— Skulle ni sörja mig? frågade hon utan skymt af tillgjordhet.

— Ja, sade han, lilla Verna, jag har sett er några timmar, men mitt hjärta vägrar att tro, att ni skall gå bort. Försök att lefva för min skull.

— Ä, sade Verna lillgammalt, ni tror att min sjukdom är själfuggestion. Men den är ett mycket riktigt och verkligt ondt, som jag vet inte hur många har konstaterat.

— Har ni smärtor också? frågade han häftigt.

— Äja, sade hon, men det blir värre.

Han visste ännu icke hvad han skulle tro. Det var som om hon lefvat sig in i sitt snara slut som i en vemodig vacker saga, en historia att drömma och rysa öfver. Hade hon väl någonsin riktigt fattat hvad det är att dö vid sjutton år?

— Ja, vi kommer! ropade Verna till svar på en signal från Mirjam, som stod och väntade på dem.

Men han stannade ofrivilligt.

— Aldrig har jag känt någon som väckt en sådan ömhet hos mig som ni, sade han häftigt, utan att tänka på att han kunde göra skada med sina ord.

— Ä, är det inte bara för att ni tycker så synd om mig? Det gör alla. Han skakade på hufvudet.

— Tack, det var bra jag fick veta, sade hon lågt. Men vet ni, tillade hon naivt, det vore bra om ni kunde komma att tycka litet om Ingar. Ingen vet hur rar den flickan är. Jag är så bekymrad för att hon skall ta så vid sig, när jag dör, för vi har alltid hållit ihop, och hon gråter så ofta öfver mig. Jag skulle vilja veta, att någon tog hand om henne då.

Han var inte alls förvånad öfver det underliga i framställningen.

— Skulle det göra er lycklig?

— O ja, sade hon, och så skulle jag be pappa, att han gaf Mirjam Sjöboda och en ko.

— Ingen kan väl neka er något, sade han.

De andra kommo tillbaka med blåsippor, blåa små stjärnor inne bland kopparröda blad. Solens sista strålar hade ingen värme

att ge och allting såg torrt och kallt ut under den kalla himlen. Löfven rasslade, när de hvirflade ner för den bruna backen, borta i diket, som var täckt af likblå löf, på bottnen började kölden strimma vattnet med pilar af is.

— Titta nu så grann!

Det var det sista solnedgångsskenet öfver prästgårdens röda gafvel bland träden.

— Ja, i naturen, sade Bertil, är det vackert, hur enkelt det är.

Bertil kom med en gädda, tagen ur homman nere i viken. Det var en isgädda, svart på ryggen med gula strimmor och isgrön neråt buken. Stygg såg hon ut och krängde och kastade för att komma loss.

— Nu får vi fiskrätt åt prästen, sade Mirjam, som stod i köket. Hon gaf gäddan ett litet slag och gaf sig till att skära upp den lefvande som den var: ty slår man sönder den kan det komma galla i köttet. Ingen kunde åse operationen mer än Bertil.

— Tycker du inte de är sjäpiga? frågade han.

Mirjam vände sig om efter dem med ett litet öfverlägset leende.

— De är väl som alla rika människors barn, sade hon.

— Ja, men jag är ju också rika människors barn, invände han naivt.

— Du har inte fått nerver än, svarade hon med en kamratlig nick, som gjorde honom mycket stolt.

— Säg, hör du, passade han på, hvad tycker du om Göran? Hygglig gosse, men lite flickaktig, hva?

— Det vore godt om du kunde hälften så mycket som han, svarade Mirjam sträfft. Ta och håll upp tvättvatten åt mig, nej, varmt.

— Skall du göra i ordning hönan också? frågade han vördnadsfullt.

— Den är redan på spisen, sade Mirjam.

Under tiden låg Verna på en soffa i biblioteket, som mest bara innehöll gammal glömd och klassisk poesi i älderdomliga band. Ingar satt på en stol bredvid henne.

— Hör du, Ingar, sade Verna efter att länge ha skruvat på sig, hvad tyckte om honom? Tyckte du inte att han ser riktigt utmärkt ut?

— Joo, sade Ingar sorglöst. Hon motsade aldrig Verna.

— Ja, men tänkte du inte, fortsatte Verna, redan första gången du såg honom i kupén, att den skulle man kunna gifva sig med, om man tvunget skall.

— Nej, kors, sade Ingar förfärad, det tänkte jag visst inte.

— Ja, men tänk efter igen, sade Verna enfräget och såg ut genom fönstret öfver sjön, som nu var isfri med oroliga vågor.

— Verna lilla, sade Ingar plötsligt, jag tror minsann du går i giftastankar, det är därför du varit så stilla hela dagen!

— Ja, sade Verna, det gör jag visst, det är bara inte jag, som skall gifva mig.

Ingar böjde sig ner öfver henne.

— Vill du inte säga mig hvad det är du går och funderar på? bad hon ömt.

— Jo, jag vill ju ingenting hellre. Ser du, jag visste genast, när jag såg honom — Lars, — att den hade jag velat ha om jag skulle varit som andra. Och det betyder — — —

— Att du tycker om honom, hviskade Ingar.

— Ja, sade Verna lika lågt med bortvändt ansikte, ja, det förstår jag själf. Det är så märkvärdigt, jag trodde verkligen inte, att det skulle hinna hända. Du tycker förstås det är så tokigt alltihop, men ser du, jag känner på mig, att detta har inte händt för inte. Det har händt för att jag skall se ut en

bra man åt dig innan jag dör. Du må tro det är en sak, som jag tänkt länge på.

Det föll inte Ingar in att skratta.

— Du har såna idéer Verna, sade hon, inte vill han det, till en början.

— Jag har redan talt med honom, sade Verna.

— Nej, men Verna, du lilla dumsnut, Ingar höll på att bli häftig, men hejdade sig, hur kunde du?

— Ja, ser du, sade Verna, det är en fördel, när man skall dö så snart, man kan så mycket, som andra inte kan. Förstår du, sade hon djupt allvarligt, nästan högtidligt, han tycker om mig. Och då sade jag honom, att det var bättre, han tänkte på dig.

— Hvad sade han till det, frågade Ingar, adertonåringen.

— Det minns jag inte riktigt, sade Verna. Jag tror det var: Er kan man inte neka någonting, kan man väl, Ingar?

I dörren stod Göran, helt hjälplös med en duk i handen.

— Mirjam är så gräsligt arg, sade han, för hönan vill inte bli stekt och inte kommer ni ner och hjälper henne. Hon säger hon får skämmas för prästen.

— Det gör jag med, sade Ingar och sprang ned.

Verna fick sällskapa gästen ganska länge, innan middagen blef färdig.

Det hade börjat skymma så sakta, och på bordet, som var framdraget till fönstret stod en silfverkandelaber och brann med tre bleka blåkantade lågor. Hasselhängena i kopparkrukan kastade tunna skuggor öfver duken, där det gamla porslinet stod, som var blåare än den djupaste sjö i mönstret, men det hvita var icke hvitt utan liknade en blek sommarhimmel. Mot detta blå blefvo till och med de enkla apelsinerna till sällsamma gyllene frukter, och när Ingar hällde rödvin i de höga glasen bröts ljuset från kandelaberrarna genom vinet och blef tre små röda darrande lågor på duken vid hvarje glas.

— Det är verkligen vackert i skymningen, sade Mirjam som kom med gäddan i dörren.

Det har ni för att hönan var så gammal och segstekt.

Verna var icke fri från plågor, men hon kunde med stolthet befalla dem att icke nalkas hennes själ eller störa dess frid. Hon hade placerat Ingar och Lars bredvid hvarandra, och det, som i själfva verket var djup förlägenhet å bägge sidor, emedan de bågge, tack vare henne, visste att den andra visste, tog hon för att hennes sådd börjat spira och var nöjd. Drifven af en feberakig längtan att skapa glädje denna underliga högtidskväll böjde hon sig mot Mirjam och hviskade i hennes öra att hon ämnade be sin far ge Mirjam hela Sjöboda, och det fick hon säkert, "ty pappa nekar mig ingenting". Hon såg Mirjam haja till och rodna innan hon sansade nog för att säga, att det skulle Verna för ingen del göra, söta barn, sådana idéer. Men hon sade blott sakta: tala om det för Göran!

Så sköt hon stolen lite tillbaka och såg från den ena till den andra med en underligt skräckblandad känsla af lycksalighet och sade sig själf, att den glädje och de drömmar, som fylld alla dessa människors hjärtan, dem hade hon köpt med sitt lif. Hon såg deras framtid säker, så som hon ville ha den, och det fanns icke skymten af tvifvel hos henne att deras öden skulle vända sig anorlunda, ty en liten flicka, tänkte hon, som skall lefva, kan ingenting, men en som skall dö kan allt.

Och så kom den kyliga natten, blåsig och utan frid, som nätter äro i vårbrytningen.

ELIN WÄGNER.

Till Margit.

NÄR DIN MORMORS MOR, LILLA Margit, var vid dina år, gömde hon bland andra rariteter en dagbok i sekretärens hemligaste låda, där det doftade lavendel och torra rosenblad. Och vid det sparsamma skenet af ett talgljus nedskref hon med gåspenna sina upplevelser på dess sega, gråhvita blad. Papperet var godt, och mormorsmor hade den sirligaste handstil, ganska olik din egen, som är en smula kantig och kärf. Du skrifer för resten ingen dagbok. Mormorsmor kunde också konsten att skriva bref, långa bref, lustiga, och detaljfulla, som i mjuka litet bleka pastellfärger måla hela den värld, i hvilken hon en gång rörde sig. Inte heller den konsten har gått i arf. Fast mormorsmor skulle ha hissnat vid tanken på allt det myckna du måste läsa, kunde hon onekligen en del, som du inte kan. Hur skall din dotterdotters dotter en dag förmå att skapa sig en bild af dig, du, som så föga är hemma i den stora konsten att skriva en riktig dagbok och i den måhända ännu större att skriva ett riktigt bref?

Margit, du är sjutton år. Det är lifvets april, det vet du, fast du måhända ej tänkt därpå. I april kan världen gliftra vackrare än någon annan gång under hela året.

"Ingen maj en dager sprider,
som en klarnande april." —

Ja, tag inte illa upp: du kan din Karlfeldt, jag vet det. April är sälgblommens och blåsippornas månad. Aldrig sjunga bäckarna så glasklara, kyligt muntra visor som då, när de ännu om mornarna ha en lätt isskorpa att öfvervinna. Intet solsken är så strålande lyckligt som det i april, mest därför kanhända, att det då så ofta mulnar. Du vet hur lätt skyarna skocka sig och skymma solen, och så är regnet där eller snön.

Aja, du har själf inte långt mellan skurarna. Det är mången gång alls inte möjligt att få syn på solen, jag vet nog det. Sipporna ser du inte längre till, och allt som fanns af lycka och löje är fruset. Rundt omkring dig sluter sig ett mörker, så tungt och kallt, att du tror det omöjligt att någonsin hitta väg därur. Du är alldeles ensam på din lilla oboboda ö i det stora hafvet, och ingen vet, och ingen förstår hur svårt det är att vara ung. Du tänker på de dåraktiga människor, som mena, att ungdomen är lifvets lyckligaste tid och är nästan färdig att förakta dem, därför att de tala om en sak, som de alls inte förstå. Det är alls inte lyckligt att vara ung: ingen vet och ingen förstår. När du som liten flicka var bedröfvad kunde du springa till mor, gömma hufvudet i hennes knä och gråta, till dess att allt var ljusst igen. Det gör du inte nu, åtminstone inte ofta, fast du kanske ser, att mor i tysthet går och längtar efter att du skall komma. Mor var också en gång sjutton år, fast det nu är längesedan.

Kanske får du dröja länge på din oboboda ö. I grund och botten beror det visst mest på dig själf hur länge du kommer att stanna där. Kan du glömma dig själf och ditt eget och sträcka händer och famn mot andra, så skiner solen snart nog fram mellan skyarna och visar dig, att det alls inte är så långt till land, som du trodde.

Hvart din väg för dig, spanar och letar du, där du går fram, inte olik den vise greken med lyktan. Eller är det inte så, att du ständigt söker efter en människa, stor sak, om hon lefver eller längesedan är död, som du riktigt kan lifa på och som tål att synas i alla sömmar. Du tycker inte om fläckar, Margit, och skall du riktigt kunna hålla af, så vill du inga fläckar se. Ibland har du tyckt dig skymta en sådan människa i historien eller lifvet. Du minns hur ifrigt hjärtat bultade och hur glad du sträckte ut händerna för att gripa den lockande gestalten. Ibland vek den undan, ibland fick du

den verkligen fatt, och då var du mycket lycklig. Till dess... ja, Margit, där funnos ju ändå fläckar, och kanske voro de mycket stora. Var då det ramlade idealet en död, så var det redan lättare att förlåta. Sin gamla plats i din värld kan den fallne inte få åter, men du kan stillafogande lämna honom, fast det gör ondt. Var det en lefvande: en kamrat, en vuxen vän, ack, Margit, då var det mycket svårare. Ingenling är så bittert, som att upptäcka, att idealet har fläckar. Det förefaller dig, som om man kunde förlåta allt, blott inte det.

En dag skall komma, fast den kanske dröjer, då du genom mycken kamp har lärt dig att förlåta utan svaghet. Den konsten är stor, och man kan den knappast vid sjutton år. Då skall du ha kvar ditt sedliga ideal, men du skall veta, att vi små människor inte äro aningen hvita eller svarta, inte aningen onda eller goda, utan både goda och onda, både svarta och hvita. När du vet det, inte bara med ditt hufvud, utan med ditt hjärta, då har du blifvit en barmhärtig människa.

Innan dess skall du dock säkerligen ha blifvit bevisken mer än en gång och mer än en gång ha

Våra plantor.

JAG PRISAR EN ÖRTAGÅRDSMÄSTARES lif:

hans värld står i grönska och blomma. Begagnar han hacka och skär han med knif, så sker det till blomningens fromma.

Han sår och planterar i sol och i slask, och rycker han upp eller mördar, så gäller det mask eller ogräspatrask och slikt som kan skada hans skördar.

Hans yrke, som är både möda och fest, är endast att hjälpa och värna.

Han vet, att naturen gör mest och gör bäst, ty endast naturen ger kärna.

Och hvad är vår skola? En örtagård, där telningar växa och knoppas, där vi lärarinnor ge omsorg och vård och blomningen är, hvad vi hoppas.

Fast plantorna lämnas oss blott för en tid och tagas igen när de blomma, så ana vi frukten och glädjas därvid, ty den kommer landet till fromma.

FRIDA LANDSORT.

grämt dig öfver dåraktigt bortkastad känsla och förslösad tid. Jag håller det inte för alldeles ofroligt, att du just nu är upptagen af ett tämligen lönlöst, men icke dess mindre kraftödande svärmeri för, hvad vet jag, måhända en af dina lärarinnor, måhända en bekantskap från något annat håll än skolan. Tämligen troligt är, att du med en viss förkärlek vandrar de gator, där utsikten att möta föremålet är störst etc., etc. Det kan vara onödigt att räkna upp symptomen, som du egentligen också själf anser en smula löjligen, åtminstone emellanåt.

Nu torde det hända, att vederbörande är en klok och god människa, som verkligen har några af de egenskaper, som du skattar högst. Icke dess mindre är det inte lyckligt, att hon fått ett så stort rum i din värld, som hon nu har. Hon har, stackars varelse, utan eget förvällande blifvit en inkräktare, som tränger ut mycket annat och många andra, som främst höra hemma hos dig och kunna ha berättigade kraf på ditt intresse. Du ger för mycket af din tid åt ofruktbara drömmarier, som röra sig omkring henne eller det du tror vara hon. Kanske är det så, och det håller

jag inte för omöjligt, att du af dig själf känner dig vara inne på en afväg som inte för till det mål, dit din håg innerst står. Vägen från de dåraktiga fantasierna till det riktiga lifvet heter arbete. Arbete med händer eller hjärna, helst med bäggedera, för att försköna en liten bit af världen, för att hjälpa en annan eller för att gripa tag i en personlig uppgift. Arbetet skapar, däri ligger dess djupaste glädje och den kraftigaste hjälpen mot icke-skapandet, det dådlösa drömmeriet.

Att få hålla af, kunna hålla af är kanske det gladaste i lifvet. Men soligt, frimodigt och måttfullt: blott så blir det vi känna för hvarandra till kraftkällor och glädjekällor.

Världen har vidgat sig för en sjuttonårings blick sedan din mormorsmors tid, Margit. Du har flere fält att pröfva dina krafter på än hvad hon hade. Tvånget till förvärf kunde också hon känna, men hon hade inte som du möjligheter att välja och välja efter anlag och smak. Hemmets värld var för henne den enda.

De som hålla af dig, Margit, önska, att samma värld, det egna hemmets, en dag varder, om ej den enda, så åtminstone den förnämsta också för dig. Innan dess skall du ha pröfvat dina krafter på egen hand, och det skall ha stärkt dem. Framtidsdrömmar med roffaste i en ärlig vilja höra till ungdomens vackraste, ty af dem födas dåd. Och du vill så mycket. Du har mer än en gång sett dig själf som den tysta, tåligen system vid en sjukbädd, som uppfostrarinnan, kring hvilken en barnflock samlas för att med glädje lära, som sagoförtäljerskan eller konstnärinnan kanske eller som mor för en skara öfvergifna små. Men alltid — är det inte så — har du drömt dig själf som en god människa, stark och rofylld, som får ge och som har något att ge. Jag tror det, ty sådant är ditt kynne. Men innan du rätt vet hvar det "någonting" finns, för att tala med Geijer, som du kan göra bättre än alla andra, har du många mödor kvar. Många stormbyr skola kanske dra fram innan dess. Kanske skola de föra med sig den förödmjukelse en råttträdig människa måste känna, då hon upptäcker, att hvad hon trodde vara osjälviskhet var dess motsats. Men förödmjukelsens tårar kunna hjälpa ädel sådd upp i ljuset. Det är bittert att se fläckar hos dem vi älska och bittert, men hälsosamt att se dem hos oss själfva. Din generations ungdom bär på en större portion själfsäkerhet än de föregående i regel haft. Ofta är den sällsamt parad med mistro och själförakt, och dock torde det mången gång behöfva göra mycket ondt, innan den gifvit vika för ett starkare: den säkerhet, som vinnes genom fästet i det starkaste.

"Margit, Margit, hvarför gråter du? Glad och god skall människan vara, medan hon bidar döden."

Så står det i en af de böcker, som ha hedersrum på din hylla. "Glad och god!" Det är ju dit du vill nå. Den innersta hjälpen pekar jag inte på. Den är "det starkaste". Och jag vet, Margit, att du känner den, äfven om du stundom skulle glömma hur mäktig den är.

Dagar gå och år och årtionden. Också det släktled du tillhör skall en dag vara borta, och nya tider råda. Kanske skall ändå en dag din dotterdotters dotter vid sjutton år få syn på din gestalt och se dig, sådan du nu är. Småleende betraktar hon då bilden, som för hennes öga ter sig i samma milda pastellfärger som din mormors mors för dina, och kanske finner hon, att ni trots allt äro hvarandra ganska lika. Hvem vet? "Människorna förändras," säger ett klokt ord, "men människan förblir sig lik."

JEANNA OTERDAHL.

DEN UNGA FLICKAN I

TIZIAN: JUNGFRU MARIA (VENEDIG. AKADEMIEN)

ter som skyarnas och dagrarnas spel på himlahalvvet aldrig sig fullkomligt lik från ögonblick till ögonblick utan ständigt bjudande nya sidor af sin outgrundlighet.

Och ändå, när allt kommer omkring, hur lik sig är mänskligheten dock ej från tid till tid, ej blott i de stora väsentliga inre dragen af sin tillvaro utan i rent yttre afseende! Idun bjuder i dag sina läsare en utsökt buket af kvinnliga ungdomar, hvilka en gång blommade i lifvets fullaste solsken och då af gamle säkra mästarehänder lyftes upp i konstens relativt odödliga värld. Betrakta dessa efter århundraden ännu så fullkomligt lefvande bilder af unga flickor och kvinnor från fyra sekel (1400-talet fram till 1700-talet), och du skall nog, om du sett dig med egna ögon omkring i lifvet, erkänna,

UNGDOM OCH SKÖNHET passa bra ihop. Det är svårt eller rättare omöjligt att fänka sig gudinnan Idun annat än som en skönhet. Hon, som bjöd de rödaste äpplen åt de åldrade gudarne och var icke blott den eviga ungdomens gudinna men själfva skaldeguden Brages maka, måste för de gamle nordbornas ögon ha stått som en minst sagdt strålande uppenbarelse. Hon måste ha varit sådan, att en senare tid kunnat om henne med Kellgren sjunga den odödliga strofen i Nya Skapelsen:

Du som af skönhet och behagen
en ren och himmelsk urbild ger!
Jag såg dig — och från denna dagen
jag endast dig i världen ser.

Men skönhetens värld är liksom godhetens outtömligt rik. Den växlar i oändlighet efter tider och omständighe-

HOLBEIN: ANNA AF CLEVE (PARIS LOUVRE)

att hvar och en af dessa människor förefaller dig som en gammal bekant. Du tycker dig ha sett dem allihop i vimlet ikring dig, både Predas italienska med den förtjusande profilen, Tizians lilla rara Jungfru Maria som går uppför trappan, Holbeins sträfva tyska prinsessa (den enda af de afbildade som knappast gör fullt skäl för namnet skönhet), Lottos aristokratiska norditalienska med solfjäders, Frans Hals' muntra slyna och alla de andra.

Några rader till presentation af dessa unga damer och flickor från gamla tider!

Omslagsbilden gick för icke många år sedan under Leonardo da Vincis stora namn men anses numera vara utförd af en bland hans medarbetare Ambrogio Preda, som var hofmålare i Milano vid Lodovico il Moros glänsande hof. Det är icke osannolikt, att den unga damen med den glada och vackra profilen och det smakfulla

FRANS HALS: LA BOHÉMIENNE (PARIS LOUVRE)

REYNOLDS: THE STRAWBERRY GIRL

RUBENS: HELENE FOURMENT

DEN GAMLA KONSTEN

(LONDON, WALLACE COLL.)

pärlprydda hårnätet föreställer ingen mindre än Lodovico il Moros unga gemål, den för sin praktlystnad och sin oförvägenhet, bl. a. som ryttarinna, bekanta Beatrice d'Este, som vid endast 16 års ålder blef gift och redan 6 år därefter dog efter ett lif i glans och prakt, men också i mycken oro under dessa politiskt upprörda tider, då fransmännen gjorde sitt första infall i Milano och Beatrice var en mera djärf än klok politisk rådgifvarinna åt sin på en gång fege och ärelystne make. Porträttet torde stamma från 1490-talets början.

De tre 1500-tals-bilderna äro ungefär samtida. Tizians Jungfru Maria som liten flicka är centralfiguren i en stor väggmålning, som utfördes omkr. 1538-40 för Scuola della Carità eller den kristliga kärlekens

FOR LOTTO: LA FURIA DI POLA (MILANO BREDAGAL.T)

brödraskap i Venedig och som ännu i våra dagar pryder samma rum, för hvilket den ursprungligen målades. Den frimodiga och frodiga tösen står mol allena på midtrefsatsen af en monumental trappa seende upp mot den hvitskäggede öfversteprästen, som välkomnande breder ut sina händer, medan folkmassan på motsatta sidan nedanför trappan med beundran och spänning följer den oskuldsfulla lillas vandring mot höjderna. Lorenzo Lotto, samtida till Tizian och likaledes venetianare, har målat det porträtt af en ung dam med solfjäder i ena handen och bönbok i den andra, hvilken, klädd i en praktfull kostym med snörmakerier och tofsar, vänder sig från sin bönpall och med milda, vackra men rätt små ögon möter åskådarens blick med sin egen, som är obestämdt drömmande och en smula vemodig. Lottos modell har troligen varit en fru i Brescia som hette Laura di Pola och som man vet, att han målade samtidigt med hennes man 1543-44.

(AMSTERDAM, RIKSMUSEUM.)

WATTEAU: LA FINETTE (PARIS, LOUVRE.)

Målningen är ett mästerverk af denne store, föga kände mästare, hvilken som porträttör utmärkte sig för en själsfinhet och psykologisk fördjupning och framförallt ett sinne för hvarje levande väsens innersta mystik, som leda tanken på en nordisk målare som Rembrandt. Men i sin nervösa förfining och ensamhetskänsla med ett stänk af sentimentalitet verkar Lotto så egendomligt modern, att den berömda amerikanske konstforskaren Berenson säger, att Lotto på oss nutidsmänniskor utöfvar den förtrollning som ligger i "en besläktad själ i en annan tidsålder". En utomordentlig psykolog är också Hans Holbein d. y., Lottos tyske samtida, men af sentimentalitet finnes ej minsta spår hos denne oblidligt skarpsynige och sällsynt objektive människokännare. Hofmålare hos

REMBRANDT: SASKIA.

(DRESDENGALLERIET.)

Henrik VIII af England, denne ridder Blåskägg bland kungar, som hann med att gifva sig sex gånger, skilja sig från två gemåler och halshugga två, har Holbein porträtterat sin höge herre med lika omullig sanningskärlek som alla andra modeller, och så se vi honom också hvarje gång framställa Englands lärde konung som en af sinnlighet och själfbelåtenhet pösande despot. Stackars Anna af Cleve, som Holbein 1539 fick måla på uppdrag af sin herre, som funderade på att gifva sig med henne för att vinna för sin politik Tysklands protestantiska furstar, ser just inte vidare glad ut åt perspektivet att bli den fjärde gemålen åt denne kung, som redan skilt sig en gång och afrättat sin andra gemål, Anne Boleyn. Icke desto mindre blef äktenskapet verkligen af den 6 januari 1540, men det räckte bara ett halft år, ty den 12 juli s. å. kom skilsmässan till stånd, som Anna af Cleve inte motsatte sig. Liksom Lottos italienska dam är Holbeins tyska prinsessa en äfven ur dräktsynpunkt högst intressant företeelse. Anna af Cleve är sannerligen utstyrd med all tänkbar prakt i detta fästmöporträtt, men hon ser ej gladare ut för det!

Glädjen och det goda humöret lyser däremot som varmt sommarsolsken ur de tre 1600-talsporträtten, skapade af tre nordiska första rangs mästare, flamländaren Rubens och holländarne Frans Hals och Rembrandt. Lustigt nog äro dessa tre älskvärda kvinnokonterfej från trettioåriga krigets dagar i det närmaste jämnåriga, då nämligen Rubensporträttet stannar från omkring 1630-32, Frans Hals-bilden från samma tid och Rembrandtmålningen från 1633. Rubens och Rembrandt, de båda granarna och stora konstnärliga antipoderna, som dock båda hvar i sin art voro så fullblodiga söner af barockens tid och naturligtvis icke äro utan beröringspunkter i komposition och äfven i rent måleriskt hänseende, ha i dessa porträtt liksom i många andra visat, att det var kärleken som ledde dem i deras val af lufsledsagarinna och att samma den mäktigaste och varmaste af alla naturens krafter styrde deras penslar, då de fäste den älskades drag på duken. Ty högt tala dessa porträtt om kärlekens lycka. Hur på alla vis förtjusande blickar ej Rubens' andra hustru Helene Fourment emot oss på denna halffigur i den högst magnifika dräkten med de många smyckena och den stora spetskragen! Blott 16-årig blef hon 1530 gift med den då redan 53-åriga Rubens, hvilken några år förut förlorat sin goda första hustru Isabella Brandt, som han bittert saknade. Under de 10 år mästaren ännu hade kvar att lefva blomstrade kärlekens lycka upp för honom på nytt tack vare den sköna 16-åringen som skänkte honom de vackraste barn och i de många bilder, i hvilka hon suttit modell för den förtjuste maken, alltid gör ett intryck af skönhet, gladlynhet och godhet i en sällsynt harmonisk förening. Rembrandts lilla Saskia, som stod vid hans lufs sida under 8 år, var också sin käre mästares solsken. Hon var ej så bländande vackert som Helene Fourment, men täck och rar, en riktig liten hjärtekniperska. I detta porträtt, måladt året innan bröllopet, lyser fästmölyckan ur munnens leende, groparna i kinderna och de skraffande kysande ögonen, och fästmannens känsla har valt de praktfulla färgerna: blågrön dräkt med fin hvit slöja på halsen och mörkt purprad hatt med grön plym. Juveler och pärlor har mästaren ödslat på sin älskade, som hans vana sedan var under hela deras äktenskap. Men tunga pröfningar väntade den här så sorglöst leende fästmön. Det ena efter det andra

af fru Saskias barn dog i späid ålder, och när hon fått sin sista gosse Titus, det enda af hennes och Rembrandts barn som skulle nå mogen ålder, rycktes hon själf bort året efter barnets födelse. Sedan var det för många år slut med den riktiga trefnaden i Rembrandts lif, olyckans och de svåra pröfningarnas moln skulle förmörka hans himmel och aldrig riktigt drifva bort.

Frans Hals' skraffande flicka är en natur af annat slag än Rembrandts Saskia. La bohémienne, "zigenerskan", som hon säkerligen med orätt brukar kallas, tillhör tydligen en annan klass. Hon har nog varit en världshusflicka på någon af de många krogar den Wein, Weib und Gesang älskande mästaren frekventerade under sina ströftåg på fädernestaden Haarlems gator. Men öfver denna muntra och kärnsunda flicka ur folket har Frans Hals gjutit ett så rikt mått af sin egen humor, och hans pensel har med en sådan furia och saft trollat henne fast på bilden, att den blifvit ett rent underverk i måleriskt afseende — ett sådant underverk som i våra dagar en mästare som Zorn mer än en gång åstadkommit.

Till sist två 1700-tals-bilder af okända, men ljusande flickor, den ena, Watteaus La Finette från seklets början, den andra, Joshua Reynolds Strawberry girl, från dess slut. Den geniale bröstsvage fransmannen har i denna gitarrspellerska i sidendräkt sittande ute i en park, skapat en god typ för rococo och l'ancien régime i all deras elegans, koketteri och lättjefullhet. Den lilla Strawberry girl, som den berömde engelske konstnären Reynolds målade 1773, är en helt annorlunda naiv och oskuldsvull varelse. Hon står i sin hvita dräkt med en smal korg med smultron på armen och tittar ut framför sig barnsligt allvarligt och drömmande med de raraste och klaraste bruna ögon. Det är en liten slumpa som man inte så lätt glömmar. Natur och oskuld ha åter kommit till heders — den store Jean Jacques skrifter ha inte för intet susat öfver världen — och man förstår, att Reynolds själf var så belåten med sin smultronflicka, att han kallade henne "one of the half-dozen original things wich no man ever exceeded in his life-work."

JOHN KRUSE.

En studentskeroman.

BLAND VÅRA dagars unga flickor intar studentskan en hedersplats som hon väl försvarar. Hon saknas heller icke i Flickornas nummer, presenterar sig tvärfom själf just sådan hon är i den skiss "Mellan pluggdagarna" som är införd ett par sidor längre fram i numret. Den lilla målade skissen är skriven af en f. d. studentska, numera journalisten i Stockholms Dagblad Ellen Landquist, och är ett brottstycke ur en påbörjad roman som skildrar Uppsalalifvet sedt med en studentskas ögon. Då oss veterligen ännu icke någon roman om studentskorna framkommit ur deras egen midt, kan man vänta att äldre och nya generationer af studentskor med intresse skola ta del af densamma.

Unga flickor i tropikerna och annorstädes.

Af Jane Gernandt-Claine.

M JAG KASTAR EN ÅTERBLICK på de långfärder ödet låtit mig göra och nu särskildt tänker på de flicktyper jag mött, kommer jag — för att börja med början — framför allt ihåg de infödda i Syd-Afrika, det vill säga kaffererna.

Under min första långresa — det är länge sedan nu — bodde vi ett och ett halft år i Kapkolonien, och jag hade således det allra bästa tillfälle att studera kafferbyarna och se hur litet de unga damerna i dessa lyckliga landsändar kosta sina föräldrar. Med ett fem centimeter bredt halsband af blåa och röda glaspärlor trädde på tråd efter rätt smakfulla mönster är en ung kafferfröken inte bara klädd efter alla anständighetens fordringar utan till och med riktigt fin, och det går så långt att man helt enkelt inte tänker på att hon är naken. Den ramsvaria huden gör henne samma tjänst som en idealisk trikådräkt, hvilken har den oersätliga egenheten att aldrig slitats eller sitta illa och som dessutom uppfyller alla blygsamhetens fordringar. Ty nakenheten är hvit, icke färgad, och ingenting kan vara mera passande än dessa unga damers kostym, som de få alldeles gratis och som till yttermera visso ej är underkastad modets växlingar.

En kafferfröken, som vet hvad hon är skyldig sin person, är dock mycket mån om att alltid hålla sig blank och skinande och det behöfver inte ruinera henne det heller, ty fett att gnida in sig med finnes alltid i hushållet och öfriga toalettfnödenheter äro lätt räknade. Sitt ulliga hår behöfver hon endast tvätta — det har ju den lyckliga förmånen att kamma sig själf — och för att kunna göra de underbara tänderna ännu hvitare, behöfver hon bara gå ut och skära en kvist af en buske, hvars grofva fibrer bilda en den allra härligaste tandborste. Jag vet det af egen erfarenhet och negerflickan sköter för öfrigt sin mun med en rent af idealisk snygghet. Hvar gång de ällit, skölja de alltid munhålan med vatten. De veta hvad det betyder att ha vackra tänder så länge man är ung (och sedan också förresten) i synnerhet då man skrattar så mycket som de.

Deras munterhet är ju något rent af ofattligt för oss hvita, och man har en känsla af att dessa ungdomar skulle kvävas af undertryckt skrafflust, ifall de inte hade tid eller tillfälle att ta hela lifvet som ett synnerligen lyckadt skämt. I en kafferby gapskrattar hela familjen så länge och grundligt att man knappt förstår, hur mamman får tid att klaischa om de söta, blanka ungarna, skinande och runda öfverallt som små svarta porlinsdockor, eller hur äldsta dottern hinner slöta hirsborn och röra i grytan, ett frökengöra på lediga stunder — det vill säga ingen af lerhyddans äldre och mera sarsade kvinnliga medlemmar lyfter denna arbetsbörd från den unga damens axlar. När man är så förnöjd åt allt och ingenting som dessa flickebarn, har man tillräcklig sysselsättning med att stå och skratta, i synnerhet då man får besök af en hvit fröken eller fru, som tydligen inte begriper hvad det vill säga att ha så trefligt att hela ansiktet skiner som en sol.

Kafferflickorna kunna se riktigt bra ut i bland, tycker man. Att munnen ofta går från ena örat till det andra fäster man sig till sist

inte så mycket vid, men jag undrar om någon kunde finna det ringaste intagande hos en buschmansfröken.

Dessa unga damer, hvaraf jag såg några prof exemplar i Kapstaden, hade det gemensamt med de öfriga släktingarna att allting föreföll omaka hos dem, händer, fötter, armar och ben, och hvad ett buschmansleende har för egenskaper, vackert kan man under inga förhållanden kalla det — om det ens finns till. När jag tänker på dessa sotigt bruna fröknar, förefaller mig deras allvar förfärande. Lika gärna skulle man kunna föreställa sig en småleende ung gorilla som en munter buschmansflicka, men hon har väl inte så mycket att vara glad åt heller, staccare, ens i sitt ogifta stånd. Hur det blir sedan skola vi icke tala om. En ung buschmansfru kan hålla sig för skratt. Såväl hon som fröknarna äro stadda i evig flyttning från klipphåla till klipphåla under oupphörliga bekymmer att barn och blomma icke skola komma bort med familjens enda tillhörligheter, de bredra djurhudarna, hvilka göra tjänst både som kappa och sängtäcke. Nå, sängtäcke är väl inte precis ordet, då bädden utgöres af ett knippe riskvistar, om lyckan är god, men hur enkelt det hela är ställdt, se dessa människor icke ut att vara på solsidan af lifvet, under det att negerblodet, om det än är aldrig så utspädt, alltid förrådes af rasens glädthet.

På ön Mauritius träffade jag unga kreolska flickor, som hellre dött än de velat erkänna sitt svarta påbrå, hvilket likväl genast förrådde sig i deras eviga fnitter, om inte annat. Sina dagar tillbragte de med att äta omogna persikor med salt och peppar till, bläddra i modetidningarna från Paris och sofva ett par tre timmar under den hetaste tiden på dygnet. Klädda i snöhvitt musslin gå de sedan in i salongen och ta emot besök under uppsikt af en fet och pustande mamma i lös kamkofta, hvilken inbillar sig att dötternas slängiga, koketta rörelser och små fnitterskraft äro höjden af fullkomning och ett alldeles ofelbart medel att behaga och nå äktenskapets åtrådda hamn. Anlingen gifter man sig mycket tidigt därnere eller också inte alls. Hvad de kalla "une vieille fille" är dock ytterst sällsynt i dessa landsändar liksom i Argentina, dit vi senare styrde vår kosa och där de unga flickorna visserligen icke ha negerpåbrå, men där härstämningen från de infödda ofta förråder sig i de kantiga ansiktsdragen och den gulbruna hyn.

EN UNG KAFFERFLICKA.

EN UNG BIRMANSKA.

Vackra typer skapar denna blandning icke, men där det spanska ursprunget har öfvertaget kan man få se unga señoritas af stor fägring och mycken spetskhet i sätt och blick. Dessa unga damer betrakta Europa och européerna med ett högdraget förakt, som inte längre refar en, när man bara sett dess komiska sidor. Deras bildning har icke nått mera svindlande höjder än att lite musik, lite läsning och lite handarbete fyller ut deras dag för att nu icke tala om de par tre timmar det tar att åka ut och möta brännande ögonkast från tillbedjande kavaljerer. Sådant har naturligtvis sitt alldeles särskilda behag för unga damer med spansk uppfostran och traditioner, men de lyckligaste unga flickor jag sett bodde ej i Argentina. Deras hemvist var det vackra landet öster om Indien — Birma med andra ord — och de uppfostras icke uteslutande att ta emot hyllning.

I detta kvinnornas paradiset på jorden, hvilket den som en gång bott där aldrig kan tänka på utan en ilning af glädje, förestår det täcka könet hela basaren, där man knappt ser en manlig individ bland alla de säljande. Många unga flickor, kanske de flesta, äro födda och uppfödda i hallarna, där de äro kallade att öfvertaga stånden efter sina mödrar. Med en lätt, hvit tröja öfver skuldrorna och fotsidit, skärt sidenstycke lindadt ikring sina slanka höfter — de äro långa och vuxna som liljestänglar — sitta de på golfvet innanför den låga disken och sälja silke, grönsaker och lotusblommor. Ett visst koketteri kan icke fränkännas dem... men jag tycker de bli bara mera intagande just genom denna näpna behagsjuka. Så fort de radat upp sina knippen af betelblad, sina lotusknoppar eller sina tuberosor, ta de fram en spegel och en tuschpenna ur sidenvådens veck och draga en fin skugglinje under hårkastet och slicka in en tuberosa i hårets blanka, svarta massa. Pudra sig göra de också, de vilja ju vara lika hvita som flickorna i Västerlandet, fast de tillhöra den

gula rasen — dock utan att äga de små japanskornas ohyggligt sneda ögon. Birmanskornas fina mörka bryn äro endast en liten mån uppåtdragna, och när de förlängt deras smala linje med tuschsvarta, se de sig i spegeln och småle. De veta att de äro täcka och leendet är det ljusaste, lugnaste och lyckligaste, som någonsin lekt kring en ung flickas läppar.

För min del måste jag bekänna att jag är alldeles betagen i mina birmanska sysstrar och framför allt så stolt öfver dem. Aldrig skulle en skugga af afund skymta fram i deras handel ochandel på basaren. Får en af dessa unga flickor sälja är det bra, men går köparen till hennes granne, ser hon fullkomligt lika glad ut, ja, gladare. Alltid stå de färdiga att hjälpa hvarandra med råd och dåd, att låna grannarna vikter, ja, till och med varor, ifall de andras blomsterförråd skulle tagit slut, och det allra bästa är deras fria, mjuka och förtjusande sätt emot de unga männen, som de känna den vackraste dragning till. Hvarför skulle de dölja det?

De unga birmanskorna älska glädjen, men deras glädje är alltid lugn, — en dikt som tuberosorna vid tinningen och blicken i deras ljufva, öppna ögon. Man skall bara se dem göra utfärder med unga män af deras egen ålder, då denna ungdomliga skara fyller stora löfklädda skvindor, dragna af bufflar, något påminnande om de vagnar man ser i Dalarna, och jag vet ingenting mera betagande än den lycka de känna öfver detta enda — att vara till.

Och dock hylla de den dystraste af alla religioner — buddhismen — och vill man studera allvarigare sidor hos de unga flickorna, skall man söka dem i nunneklostren, dit de inträda vid mycket unga år, långt innan de ännu blifvit vuxna. Ingenting kan vara mera förtjusande än en liten sju eller åttaårig nunna i gulhvitt toga och med rakadt hår, och fast hon invigt sitt lif till att betänka alltings intighet, kan hon inte låta bli att småle, då hon möter ens blick. De heliga språken, sanskrit och pali, studera unga flickor vid universitetet i Mandalay, dit de ha rätt att söka inträde sedan hundra år tillbaka, alltså långt förr än man började drömma om studentskor hos oss, men hvad skulle väl en dotter af det ljufva landet öster om Indien ha att afundas Europa?

UNG FLICKA AF SPANSKT-INDIANSKT HALFBLOD.

Fästmöbekymmer.

RUBRIKEN
härofvän är
vald med
försiktighet
— egent-

ligen skulle den ha hetat: Till den unga flicka, som skall gifva sig och sätta bo, men det hade blifvit för långt. Och de välvisa råd, som komma efteråt afse icke att upklara några problem för den själförsörjande, bildade kvinnan, som sätter bo med sig själf efter att ha gått igenom lysning mellan sig och sitt arbete. Hon vet bäst själf hvad hon oundgängligen behöfver, och ännu några år framåt är det icke värdt för de kvinnliga löntagarna att sätta upp sina fordringar stort högre.

Annat är det däremot med den unga (eller kanske ibland också litet äldre!) flickan, som går att stifta hem tillsammans med en man, och inför hvilken hon tar ansvaret af att det hela är rätt och riktigt uppsatt. Skall den blifvande unga frun (äfvén om fröken varit litet äldre, blir hon som nygift fru genast ung!) få den auktoritet i hemmet, som är det enda sanna villkoret för den gemensamma lyckan och hemmets ekonomi, måste hon också ha förstått att ekiperas sig så att det följer respekt med henne. För att nu icke tala om att det rent af kan vara trefligt för en själf att vara ordentligt ekiperad — icke ens när det är frågan om den äktenskapliga lyckan tillkommer det en fin kvinna att vara för mycket streber!

Emellertid — skaffa er så litet som möjligt — och så vackert som möjligt! Det är i korhet mitt råd till alla som skola gifva sig. Och det kan tillämpas på såväl den personliga utstyrelsen som på möbler, bordsilfver, glas, porslin och köksutensilier. Skulle jag vara böjd att göra ett undantag skulle det väl närmast vara för linneskåpets räkning, men äfvén här är den stränga måttan på sin plats. Den får endast icke förstås så att man kan reda sig med ett dussin kökshanddukar och ett halt dussin lakan. Af de senare åtgå nog 8 par till hvarje bädd — i ett nygift hus bör man icke tvätta hvarje månad, och lakan skola icke användas längre än högst 14 dagar hos renligt folk. Vill man räkna mycket noga kan man pruta ned antalet till 5 eller 6, den förstnämnda siffran är emellertid idealet. Sex dussin kökshanddukar, hvaraf två dussin gröfre buldanhanddukar skulle jag däremot vilja råda alla att skaffa sig, det är icke alls ekonomiskt att spara på den varan. Och med konstaterandet af detta kunna vi anse oss ha vederbörligen berört bosättningens mera led samma sida.

Det roligaste är naturligtvis möblerna, samt allt det som sedan skall nyttjas under rubriken: Bord, duka dig!

Om det nu vore mig möjligt att i de unga flickhjärnorna inblåsa en sparsamhetens och förnuftets anda skulle jag ha ansett mig ha gjort en riktigt god gärning. Jag har sett många menager af de mest olika typer starta — gemensamt ha de endast haft ett: att paret efter ett år ångra en god del af de dispositioner de togo vis à vis sina möbler vid tiden för bosättningen. Sens moralen af detta är att ju mera man kan hålla det nyredda hemmets möblering som ett praktiskt provisorium,

dess bättre. Jag menar icke att man skall köpa en massa saker, som sedan skola kasseras, men att man först och främst skall köpa ett minimum, och att detta minimum skall vara af den beskaffenhet att det icke sedan behöfver kastas bort, utan är lämpligt för andra ändamål eller rent af kan bibehållas i sitt ursprungliga. Ett typiskt exempel på hvad jag menar är salsmöblemang, enkannerligen bordet. Ett ordentligt salsbord är dyrt, ett vackert sådant kostar stora pengar — och skall också vara dyrt, om man vill lägga an på ett fint hem. De första åren låter man helt enkelt denna lyx vara, man köper sig ett tillräckligt stort enkelt bord, hvars underrede målas i öfverensstämmelse med rummets naturligtvis förljusande färg (det allra första hemmet skall mest bestå af färger!), skifvan lämnas bar och på den kan husets unga fru förrätta alla de sysslor hvar till ett arbetsbord behöfs. En stor bojduk kastas öfver bordet när det icke användes som arbetsbord. I det senare större hemmet kan det alltid användas som köksbord eller i barnkammaren som "wickeltisch".

Silfver skall ni icke köpa, utan nysilfver. Är mannen arbetsam och ni själf duktig utbytes det nog i sinom tid, och då har ni nysilfret att komplettera med vid bjudningar.

Och så den unga fröken själf. Slå då genast bort mors och mormors ideal med "tolf af hvarje". Underkläder skola vara vackra, framför allt dem ni skaffar er själf, och 6 eller 8 af hvarje är allt ni till en början har råd med. Underkläder bli också omoderna, och därtill kommer att edra skola vara af den beskaffenhet att de icke behöfva bykas i källaren, — de kunna tvättas upp emellan storbyk på ett par timmar. Till undvikande af missförstånd vill jag särskildt påpeka att jag icke anser det halfva dussin tillräckligt när man ställt sitt lif på litet bredare basis, men under sådana förhållanden räcker 12 à 14 af hvarje plagg godt till. I Frankrike sydde man förr i världen 12 dussin af hvarje i en anständig utstyrelse!

Brudklädningen skall vara så enkel som möjligt. Idealschablonen synes mig vara en liten mjuk robe af siden med chiffon öfver, mer eller mindre rynkad och arrangerad efter gällande mod, ett stort hofsläp af tjockt siden samt en smal slöja af äkta spets. Denna blir då dräktens väsentliga garnering liksom den är dess mest karaktäristiska del. Den arrangeras numera helst så som teckningen visar det, a la Charlotte Corday, under ett diadem af orangeblommor.

GWEN.

Mellan pluggdagarne.

Ett kapitel ur en studentskeroman från

Uppsala af Ellen Landquist.

DAGEN GICK UPP, HÖSTKLAR och strålande.

Britta vaknade vid åttatiden, och när hon drog upp gardinen brann septembersolen in öfver skrifbordet med de uppslagna böckerna. Hon öppnade fönstret. Alla hustak blänkte. Långt bort och högt upp i det blå såg hon de svarta tornspirorna. Luffen var stilla, fuktig och sval. I trädgården midt öfver gatan droppade det sakta från kastanjeträdet.

Medan hon stod där, greps hon af en impulsiv längtan att komma ut, och som hon var endast svept i sin tunna kimono, sprang hon ut i salen, ringde till Akademiska ridhuset och beställde Dora till kl. 9.

Sedan slog hon igen böckerna med en munter smäll och ställde upp dem på hyllan, ty i dag skulle icke "pluggas", i dag skulle bara levas och i sitt lilla glada hjärta sände hon ett lyst tack till den gode guden, som låtit dagen rinna upp så vacker, den långa lofdagen med blomsterbindning på nationen och bal på kvällen.

När hon var färdigklädd tog hon icke på sig sitt svarta ridstop utan gräde fram ur sin nedersta byrålåda en pappask och tog fram en gammal studentmössa, som var långt mera gul än hvit och hade en slocknad skärm. Men det var hennes första mössa, och ännu kunde hon icke ta i den utan att en liten fin ömhetsstråle sprang upp inom henne, ty den mössan ägde så många minnen. Hon använde den endast vid vissa högtidliga tillfällen, och i dag fann hon, att feststämningen absolut fordrade, att den skulle bäras.

I salen hade gamla Sofi kommit ut med en blicka mjölk och skorpor, och när hon såg den unga flickan komma på tröskeln med den gula, schaskiga studentmössan på sned, i delad kjol, som liknade ett par byxor och sporrar och ridspö, muttrade hon förargad:

— Ska' fröken gå så där, blir fröken tagen af polisen. Det är värre än på maskerad.

Men Britta brast ut i ett jublande skratt.

— Berusad, ädla jungfru, som kommen från en gask!

Då småskattade Sofi, ty hon var van vid de unga studentskornas muntra jargon.

— Ja, fröken är nog morsk — sade hon — men vänta får hon se, tills hon blir kär i en karl.

Det hindrade en glimt af löje i de fina, grå flickögonen.

— Ja, det är jag redan — svarade hon lugnt.

Därute var staden redan vaken. Det var torgdag och lifligt på gatorna. Hon red upp förbi Carolina och Botanicum. Hon tog sträckgalopp öfver slätten, vägen förbi Gottsunda, vek in i skogen och lät Dora sakta gå fram, där hon kunde.

Luften var stilla, där hördes blott oupphörligt ljudet af löf, som lossnade och prasslade, af droppar, som föllo, men bakom i själfva tystnaden var det som om något sakta andades eller lefde. Hennes hjärta klappade af minuternas lycka. Hon tänkte icke något särskildt, ville icke något, längtade icke efter något visst. Händelserna lågo framför henne och väntade. Hon var blott beredd att ta emot allt hvad de kommande stunderna skulle ge af charm och af glädje, af tankar och af minnets flyende bilder, af arbetets tunga och lust, af hvilans ro och af den plötsligt bristande drömlika förnimmelsen af, att det var något hon måste söka. Icke kärleken, men det hennes väninna Elsa Adelin sökte: det hemligt figande och stora, som låg bakom lifvet, och som ändå bar det som en mor bär ett barn i sin famn. Men hon förnam icke detta nu. Hon njöt blott omedelbart, friskt och befaget i den svala morgonen, solen, färgerna, doften. När hon åter kom ut på vägen och vände hem, såg hon sig tillbaka och sände en lyst och snabb hälsning, men hon log på samma gång ett litet ömt och ironiskt leende öfver sin egen sentimentalitet.

Dagen mognade öfver Uppsala. Solen hade passerat zenit. Korta skarpa skuggor började falla mellan husen.

Britta hade varit och hämtat blommor i stadsträdgården med tre af vännerna i laget, Gordon Stansberg, Karl Dieden och Lilian. Uppspelta och glada hade de burit dem i korgar till kuratorsrummen och hvälfvt dem i ett virvarr på det stora, afrodda skrifbordet. Hvad minuterna ledo kommo de fyra andra kamraterna, Elsa Adelin, Karola, Göran Linden och Olle v. Ziegler. Bindningen började och skämtet och glattet tog fart och lekte, snuddade ibland vid det personliga allvaret och hindrade upp på nytt vid någon lustig replik.

Därute blefvo skuggorna längre, därinne

blefvo buketterna flera, och genom röster-
nas sorl och skratten hördes det dofva ljudet af möbler, som drogos upp i nationssalen och af hammarslag. Nationen kläddes.

Någon kom ned för den dolda vindeltrappan. Tapetdörren gled upp. Helmer Wiborgh kom in. Hans litet hårda och stolta ansikte hade ännu kvar sommarens solbränna.

— Hvad tusan — skrek Olle v. Ziegler — skall klubbmästarn här för? Det är ett slutet sällskap, ni stör, min herre!

Och Wiborgh skrattade och svarade nonchalant:

— Jag skall gå, det är väl icke så slutet, att man inte får stå här en sekund, men hans läppar darrade nervöst öfver de starka hvita fänderna.

Han ville bara be kuratorn komma upp och se på de nya gula skynkena, och Gordon gick med honom. Men när de gått, hoppade Britta upp på bordet. Hon kunde ej längre sitta stilla på sin stol. Hennes kinder voro rödare än för en stund sedan. Hennes lilla ansikte hade fått ett nytt skimmer och hon ville ej binda flera buketter.

Det blef som det brukade bli. Laget kunde icke skiljas, när tiden var inne, och det blef en enkel middag med rhenvin på Hörnans enskilda rum, och så dalade solen. Den flammade som ett stort rött klot vid horisonten och brann rakt fram i den gata där den unga flickan gick, när hon gick hem, och hon gick stundom med slutna ögon, ty skenet var så starkt.

Och skymningen föll, mild och klar. Lykorna tändes öfver staden.

Elsa Adelin kom och hämtade henne och de kommo sent fram. I det inre af kuratorsrummen, som var ordnad för damerna, stodo blott ett par unga flickor kvar. Britta kände en af dem och hälsade vänligt och artigt:

— Goddag, ja så fröken har värdigats komma upp till vårt enkla kafferep — ja vi kallar det så, se icke så shockerad ut. Det är precis lika mycket bal för det, fast vi börja med kaffe och studentskorna få komma huller om buller. Det brukar vara mycket roligt.

— Å — svarade den unga damen, det är alltid så roligt i Uppsala.

Britta log åt svaret, som hon väntat. — Åja, på balerna, men ligg här får fröken se.

— Jag vill ingenting hellre, men jag kan inte längre läsa och jag blir sjuk bara jag tänker på en tentamen.

— Fröken skall inte tänka — sade Britta — fröken skall bara vara vacker och likna en blomma.

Den unga damen brast i skratt.

— Å prat, nu säger fröken detsamma som kandidat Wiborgh. Har fröken lärt sig det där med blomman af honom?

— Nej — svarade Britta — det har jag lärt af min gamla sköterska, som dött på ett dårhus.

Den unga damen stirrade en sekund med vidöppna ögon på Britta och började skratta på nytt.

— Fröken är bra lustig — sade hon — men det där med dårhuset skall jag komma ihåg. Det var bra. Det kan man bräcka dom med.

Och hon nickade och gick.

Men Britta vecklade upp ur silkespapperet de skära rosorna Gordon Stansberg skickat och fäste dem i det höga skärpet.

— Du Elsa — sade hon — om jag vore man skulle jag älska alla kvinnor, men mest skulle jag ändå älska dem som kunna tänka. De voro ensamma och ljusen flämtade framför speglarna.

— Ja — svarade Elsa, och det lyste ett sken djupt in i hennes stilla och sorgsna

ögon — men det är vi, som få lära männen det sista. Det är så få, som ännu förstå. Och hon lade lätt sin högra hand på Brittans skuldra och smekte som i tankar nedåt hennes arm.

— Så få — sade hon — som ha lifvets ro i sig själfva. De söka den hos oss, men vi kunna icke ge vår omedelbarhets ro åt den, som ingen har, och det kan bli vår kärleks-
tragik, den splittrade mannen. Vi stå främmande och maktlösa och vi gå — du måste också gå, hör du det, söka tills du finner eller vara ensam.

Men Britta slöt sina ögon. — Var tyst — sade hon — jag önskar att du icke sagt detta just i kväll.

Och de gingo upp för trapporna, där kandelabrarna brunno under röda silkespappersskärmar. Sorlet slog emot dem. I stora salen under de gula kronorna var det rörelse och trängsel kring borden. Höga flickröster drillade. Men i Bellmansrummet satt laget ensamt i en berså af mörka palmer och lagerträd och det brann blott ett par små kulörta lyktor i grenverket.

— Sitt här, Britta — sade Göran Linden med de tunna läpparna — hvad du är fin, min flicka, men se så grann som lilla Carola är du ändå icke.

— Nej, så grann kan heller ingen vara — skrattade Lilian — och alla sågo de på Carola, som var i flammande rött. Under det djärft uppstrukna håret lyste hennes zigenarögon muntert.

— Jag blir så generad, se på Lilian i stället. Hon är som en dröm.

— Ställ dig, ställ dig — ropade Britta — tappa icke rosen! Stå som ett minnesmärke.

Och den vackra flickan, som var i ljusblått siden och hade rödblondt hår ställde sig lydigt, men i detsamma vädrade Britta med näsborrarna i luften.

— Är det du, som varit degenererad, Lilian, eller hvem är det, som stinker parfym?

— Jag — sade Karl Dieden, som hade ett smalt ansikte och kupiga blå ögon, som liknade en gustavian — men jag stinker icke. Det är ett bra orent ord för så rena flickläppar.

Hon blinkade med ögonen.

— Å — sade hon — Dorian Gray är allt en fascinerande bok, säg, intellektuell och förförisik?

Gordon Stansberg, som satt bredvid henne, klappade henne lätt på handen:

— Försök nu inte att vara spetsig, för det spricker du på, lilla Britta.

Och hon vände sig och såg rakt in i hans ögon, som tycktes så stora och mörka bakom pincenezglasen. — Tack för rosorna — sade hon — äro de från Grimsta?

— Ja, från det trädet, som står på gafveln, och som är ditt — svarade han.

Men ute i salen började någon spela Chopins drillande vals.

— Det är Langenfeldt — sade Lilian — han spelar som ingen, då blir det roligt.

Men valsen halft drunknade i sorlet af röster, och man hörde bord skrapa.

— Vi måste hjälpa att röja vi med — sade Britta — kom, och de gingo alla ut, och så började balen. Timmarna svunno. Supén kom och gick. Luften var het, och dammet rördes upp och låg grått öfver kavaljerernas smokingkragar. Man satt i trapporna under de röda lyktorna. Man promenerade i korridoren. Man smög in i damrummet, och där fanns redan ett par.

Upe i läsrummet stodo fönstren öppna ut mot den ljumma hösnatten och Langenfeldt spelade och spelade vid flygeln. "Musikfrun" satt halft dold i hörnet vid biblioteket. Hon

smålog hela tiden. Hon kände så väl alltsammans. Hon hade varit med så mycket i Uppsala, den gamla människan.

Och Langenfeldt spelade — icke verklig dansmusik. Han väfde in det, som kom för honom, bitar ur operor, folkmelodier, O. D:s sånger, Hör oss Svea, Kornmodsglandsen, och de, som hade röster i salen, de gnolade med och han spelade Beethovens sonater och Chopins nocturner.

Och lagetets fyra flickor hade delat ut koftiljonsbuketterna, och Britta, som var liten hade måst springa upp på en stol för att värja sin korg och dela rättvist. Men Wiborgh gaf hon fem:

— Där har ni, för det ni icke dansat med mig — sade hon. — Får jag då dansa nu? — Ja — svarade hon — när ni skänkt bort alla mina blommor. Och han kom. De dansade tysta. — Säg då något — bad hon.

— Hvad skulle jag väl säga, som ni icke redan vet — svarade han.

Det är Chopin, sorgmarschen, dödssången, den passionerade.

— Stanna — sade hon plötsligt — jag vet något. Vildvinet på gården, refvor, det är alldeles rött. Att ingen tänkt på det. Vi få säkert ta. Det är ju redan höst och skall vissna ändå.

Den lilla gården låg beckmörk, endast från trappfönstren lyste det röda ljuset öfver en bit af sanden och en bit af väggen med vildvin och klängande krasse.

— Se, det är stjärnor — sade hon och såg upp mot natthimlen. Högt upp, tätt bredvid den vänstra tornspiran stod månen som en smal, hvit skära.

Då hviskade han in i hennes öra, att han älskade henne, och när hon stod alldeles stilla slog han armarna om henne och kysste henne. — Säg, att du bryr dig om mig?

— Ja, hviskade hon — ja, ja, ack, släpp mig, Helmer, det är någon, som går på gången.

Men det var icke så. Det var bara en polis eller någon annan, som gick förbi på gatan bakom staketet och syrenhäcken.

— Det var ingen — nej stanna — jag träffar dig ju aldrig, följ med mig till Sigtuna i morgon. Du måste. Jag vill. Vi ska' se in i de gamla trädgårdarna och plocka röda rosor.

Men hon stod med läpparna tätt till hans kind och log och hviskade:

— Hvad skall du så göra af din lilla Stockholmsdam, som du bjudit. Du kan icke lämna henne.

Men i samma ögonblick kysser hon hans kind. — Helmer, jag älskar dig!

Ack, de glömma alldeles bort vildvinet.

När de åter gingo upp stod Carola lutad mot den ljusblå trappbarriären.

— Kommer ni nu — sade hon gladt — snälla kandidat Wiborgh, vill ni icke dansa med mig, fast jag är en så ful flicka?

Men Britta dansade med Karl Dieden, och när de slutade, drucko de röd bål i korridoren och Gordon stod där. Hon skälade med honom.

— Gordon, du ser så trött ut på ögonen.

Och de tre gingo samman ut på trappafsatsen och småpratade.

Men i ett af läsrummets fönster sutto Lilian och Elsa och deras ögon stodo stora ut mot natten, som bar den första aningen af gryning.

— Se, sade Lilian — det ljusnar så svagt. Nej, hvad det är underbart, ser du, hur träden liksom stiga fram ur dunklet?

Då hörs ett stigande sorl från salen.

— Hvad är det nu? Äro de galna?

Men det var bara vildvinet, som kom. En annan student och en annan flicka hade funnit det, och de buro jublande armarna fulla.

Damtennis vid Olympiaden

LNGEFÄR SAMTIDIGT med att detta nummer af Idun går ut, börja Olympiska spelen i Stockholm.

Deras första täflingar gälla nämligen lawntennis på inomhusbanor, och redan i fjol bestämdes det, att de skulle äga rum under tiden den 5-12 maj i Aktiebolaget Tennis stora paviljong på bergåsen ofvanför Stadion. Då anmälningstiden utgick i början af förra månaden visade det sig, att icke mindre än 23 utlänningar anmälts, hvar dan turneringen blir den största internationella, som någonsin ägt rum inomhus.

I denna spelens täflingsgren är som bekant äfven kvinnligt deltagande tillåtet — i likhet med i gymnastik och simning. Dess bättre voro bland de anmälda många af utlandets bästa spelerskor, hvilka nu äfven anländt hit, hvar för turneringen också i fråga om damtennis lofvar att bli lysande.

Våra egna damer äro till antalet sex, nämligen fruarna S. Fick och E. Arnheim samt fröknarna M. Cederschiöld, E. Hay, A. Holmstrand och E. Magnusson. Af dessa deltaga samtliga i enkelspel med undantag af fröken Hay, under det att i dubbelspel deltaga fru Fick, som spelar tillsammans med hr G. Setterwall, fröken Hay tillsammans med hr F. Möller samt fru Arnheim med hr C. O. Nylén.

Bland de af kommitterade utvalda var äfven fru M. Adlerstråhle, hvilken jämt fru Wallenberg för någon tid sedan var vår otvivelaktigt främsta lawntennisspelerska och af ganska hög klass, men hon har frivilligt dragit sig tillbaka, lämnande åt de något yngre att försöka försvara de svenska färgerna.

Hur nu detta skall lyckas är en annan sak. Det är ett faktum, att vi i vårt land ha mycket få verkligt goda lawntennisspelerskor, hvar nu detta kan bero på — öfverallt spela våra unga flickor visserligen lawntennis, men de tyckas taga det mera som ett tidsfördrif än hysa någon verkligt allvarlig önskan att riktigt förkofra sig i konsten. Att lägga sig i träning, att söka upptäcka och bortarbeta sina fel, att söka erhålla en god stil, att skaffa sig instruktion och vara med om täflingar — allt detta är för de flesta af dem alldeles okända saker. Och dock ligger just däri medlen till skicklighet och framgång. Att de naturliga förutsättningarna finnas, därom behöver man ej tvifla i Lings hemland.

Vårt främsta hopp

Fru Arnheim.
Fröken Holmstrand.

Fröken Hay.

Fröken Magdalena Rieck.

Fru Fick.
Fröken Cederschiöld.

internationell klass. I fyrahandsspel sköter sig fru Fick med mycket förstånd, tar för sin del lagom mycket, och som hon också haft tur i lotningen, så kan man möjligen hoppas på något pris åt henne.

De andra svenska damerna äro emellertid långt ifrån dåliga, och fröken Hay bör i dubbelspelet ha vissa utsikter att bli placerad.

De våras konkurrenter från utlandet äro dock synnerligen svåra, så mycket är säkert, särskildt engelskorna, mrs Parton, mrs Hannam och miss Aitchison, som räknas bland de bästa i sitt hemland, hvilket ej vill säga litet. Talrika äro de mästerskap och pris de eröfrat, ej minst mrs Parton, hvilken såsom singlespelerska i England endast öfverträffas af landets kvinnliga "champion" mrs Lambert Chambers, miss Morton och miss Bothby.

Från Frankrike kommer m:me Decugis, hvilken spelar tillsammans med sin man, som är en af Europas tre bästa spelare, och från Danmark fröken Sophy Castenschiöld — den graciösa lilla köpenhamnskan, som vi sett här uppe förut så många gånger vid våra internationella turneringar, i hvilka hon tagit en mångfald pris. Utom i single deltagar hon äfven i dubbelspel tillsammans med dr Larsen från Köpenhamn. Ytterligare en utländska är anmäld, nämligen madame Sebkova, från Böhmen, under det att till täflingarna på utebanan kommer fröken Magdalena Rieck från Hamburg. Hon är Tysklands bästa spelerska och mycket säker i alla slag, äfven framme vid nätet, och driver sina bollar med en förvånande kraft.

SPORTSMAN.

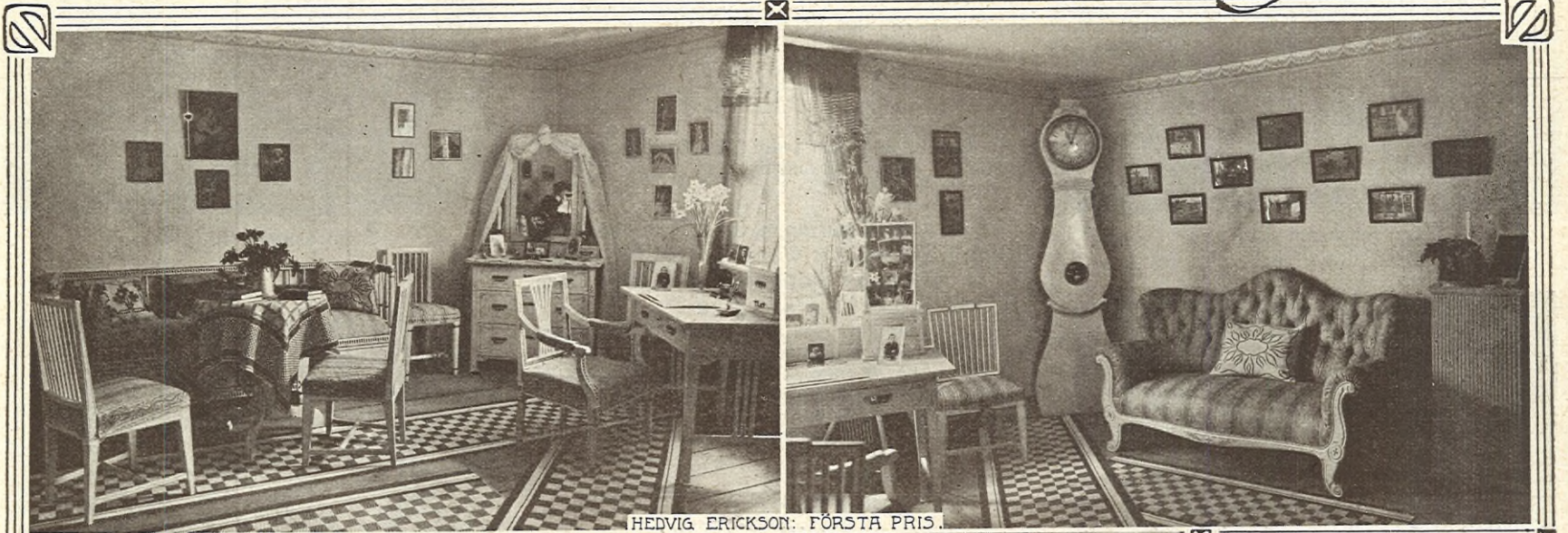
Fröken Castenschiöld.

Mrs Hannam.

Mrs Parton.

Miss Aitchison.

Iduns Flickrumms täflar

HEDVIG ERICKSON: FÖRSTA PRIS.

ÄR VADJAN till de unga flickorna

bland våra läsare att delta i täflan om prisen för de vackraste flickrummen vann liflig anklång på många håll och då tiden för täflingen utgick, hade redaktionen en väldig packe fotografier med tillhörande beskrifningar att genomse. Vi funno snart att det icke var det lättaste värf vi åtagit oss att utföra. Här lågo många interiörer för våra ögon och vid första ögonkastet syntes de oss nästan alla lika inbjudande. Därtill kom att ägarinnorna med en mun förklarade att deras rum var det vackraste och att det "var mycket rarare i verkligheten än på fotografien". Medan vi så gingo igenom alla bilderna, gjorda af yrkesfotografer eller af amatörer, klara eller suddiga, goda eller dåliga, formade sig för oss det svenska flickrummets prototyp. Det hade hvita pinnmöbler med rutigt hemslöjdstyg, gula gardiner, ett litet skrifbord vid fönstret med många fotografier, en byrå med spegel i hörnet och en soffa på långväggen. Öfver den hängde några reproduktioner och framför den stod ett bord med en sykorg och en kruka tulpaner. Här bodde den svenska flic-

ELSA WÆRN: ANDRA PRIS.

kan, arbetade och sof, sydde och läste, drömde, fröjdades eller grät. Det var mycket roligt och lärorikt för redaktionen att se allt detta, men hvilka, ja hvilka skulle få prisen?

Efter att ha gjort den första och andra gallringen hade vi ett tiotal kvar och nu blef det svårare. Förstoringsglasat togs till, vi granskade icke blott möbler, mattor, gardiner, tapeter, men prydnadssakerna och böckerna på hyllan, arsenalen på toalettbordet, taflorna, lampan, blomstervasen. Samtidigt lästes de beskrifningar ägarinnorna lämnat och vi dömde öfver färgsammansättningar och arrangementer så godt vi förmodade. Särskildt hänsyn ansågo vi oss böra ta i de fall där det framgick af beskrifningen att den unga täflande damen nedlagt någon personlig möda och omtanke för att skapa ett vackert rum, såsom då hon samlat antika saker eller själf väft gardiner och möbiltyg o. s. v. Vi utvalde slutligen fyra fotografier och bland dem första och andra pristagarinnorna, men då vi icke kunde ge någon af de två andra företrädet beslöto vi att utdela tvenne tredje pris i stället för ett, d. v. s. ett första pris à 25, ett andra à 15 och två tredje à 10 kr. hvardera.

EVA TIMM: TREDJE PRIS.

EVA HERRSTRÖM: TREDJE PRIS.

Ellen Johanson, Göteborg.

“En skånska“.

Pristagarinnorna bli alltså fyra och vi of-fentliggöra här deras porträtt jämte de pris-belönade rummen. Dessutom ha vi äfven bland de öfriga, som icke lyckats nå fram till pris, gjort ett lifet urval af några trefliga in-teriörer, som väl förtjäna ett heder-s-omnämmande.

Första pristagarinnan, fröken Hedvig Erickson, beledsagar sina bilder med följande text:

Med anledning af Iduns uppmaning till alla Sveriges flickor som äga ett eget rum, att insända fotografier öfver detsamma vill äfven jag vara med och draga mitt lilla strå till stacken.

Bland det bästa en flicka sätter värde på är nog att ha ett eget litet krypin, där hon får styra och ställa efter egen smak.

Mitt rum är hållet i hvitt med hemväfda mattor,

Es er Ekedahl, Växjö.

Greta Backlund, Göteborg.

gardiner och möbelyg i blått, hvitt och gult. De käraste möblerna äro mormors klocka i hörnet samt farmors gamla stol vid skrifbordet. Soffan och de öfriga stolarna har jag tillvaratagit i små stugor här i min hemtrakt.

Vän af blommor har jag alltid i mitt fönster pelargonier, balsaminer och andra krukväxter. Dessutom Sveriges flagga på skrifbordet.

Med tillhjälp af Carl Larssons taflor har jag fått en varm, hemtreflig prägel öfver det hela. I den lilla soffan under Larssons-gruppen tar jag mig gärna en ”måstund” efter dagens arbete med en bok till sällskap.

Sådant är mitt rum i det kära föräldrahemmet, beläget i enkel Smålandsbygd.

Bjersby i mars 1912.

Andra pristagarinnan är en Stockholms-flicka, fröken Elsa Wærn, som här nedan ger en målande skildring af sitt med modern storstadskomfort inredda rum:

Solgula tapeter! Hvitlackerade möbler med mildt-grönt hemsjöldstyg och små gula strimmor — en utmärkt engelsk järnsäng med kapp af samma tyg och handarbetadt hvitt sängtacke — kring elektr. taklampan en stor parasoll af solgult japan-siden och min arbetslampan, en förtju-

Pristagarinnorna i “Flickrumstävlingen“.

Hedvig Erickson, 1:a pris.

Elsa Wærn, 2:a pris.

Eva Timm, 3:e pris.

Eva Herrström, 3:e pris.

sande Rörstrandskruka med gula rosor och en enkel grön skärm.

Öfver min hvilsoffa en vitlackerad bokhylla med mässingsbeslag där mina studieböcker och älsklings-skönlitteratur få god plats på nedre hyllorna men å öfre finns några fotos af mina vänner samt små blomkrukor, som är presenter af dessa.

I den breda fönsterkarmen små krukväxter och en hängväxt på snöre från gardinstängen midt i fönstret. Och så gardinerna! De äro det vackraste af allt! Men dem har mamma sytt. De äro af glesst hvitt linne med hälsömmar och stjel-styngsfyllda ornament i hvitt och gå på mäs-singsringar på hvit stång. Gula undergardiner skall jag skaffa, när jag vinner pris i denna täf-lingen — nu har jag bara en vanlig grön rullgar-din.

Min byrå är gammal med 3 stora lådor och fina mässingsbeslag. På den har jag en grön duk och borstar, spegel af imiterad elfenben och små skå-lar och burkar af genombrufet gulhvitt fajans. — Öfver byrån en stor spegel med handmålade gula rosor och grön ram. Moster Anna har må-lat den vackra Marshall Niel-kvisten på glaset, som dock ger plats för justerande af mina enkla Margareta-flåtor, dem jag fortfarande bär, trots mina 20 år.

Bakom skrifbordsstolen är min hvil- och dröm-vrå (förresten hör jag inte till dem som drömma vaken) men vrån är skön med sin goda stol, sykorg och den gamla slädfällen af griesfuchs, som är från farfars hem.

Sofia Cederfeldt, Arboga.

Dagmar Friefeldt, Stockholm.

Vackra kopior af mig kära taflor pryda väg-garna — ja äfven ett kolritadt original af en god väns hand.

Bredvid mitt rum har jag toilette med varmt och kallt vatten samt därinfyll garderob med stång och hängare för hvarje klänning och hylla för skodon. Linoleumsmattan hålles alltid bonad och den är grön med litet benhvitt uti.

Jag sofver alltid för öppet fönster — d. v. s. öfre halvan öppnas inåt — nerdragen rullgardin och påskrufvad värme från ledningen. Se detta är den enkla beskrifningen på mitt kära rum, som nog kunde locka till en mera entusiastisk sådan, men täflingen föreskrifver en kort beskrifning — ergo detta torra.

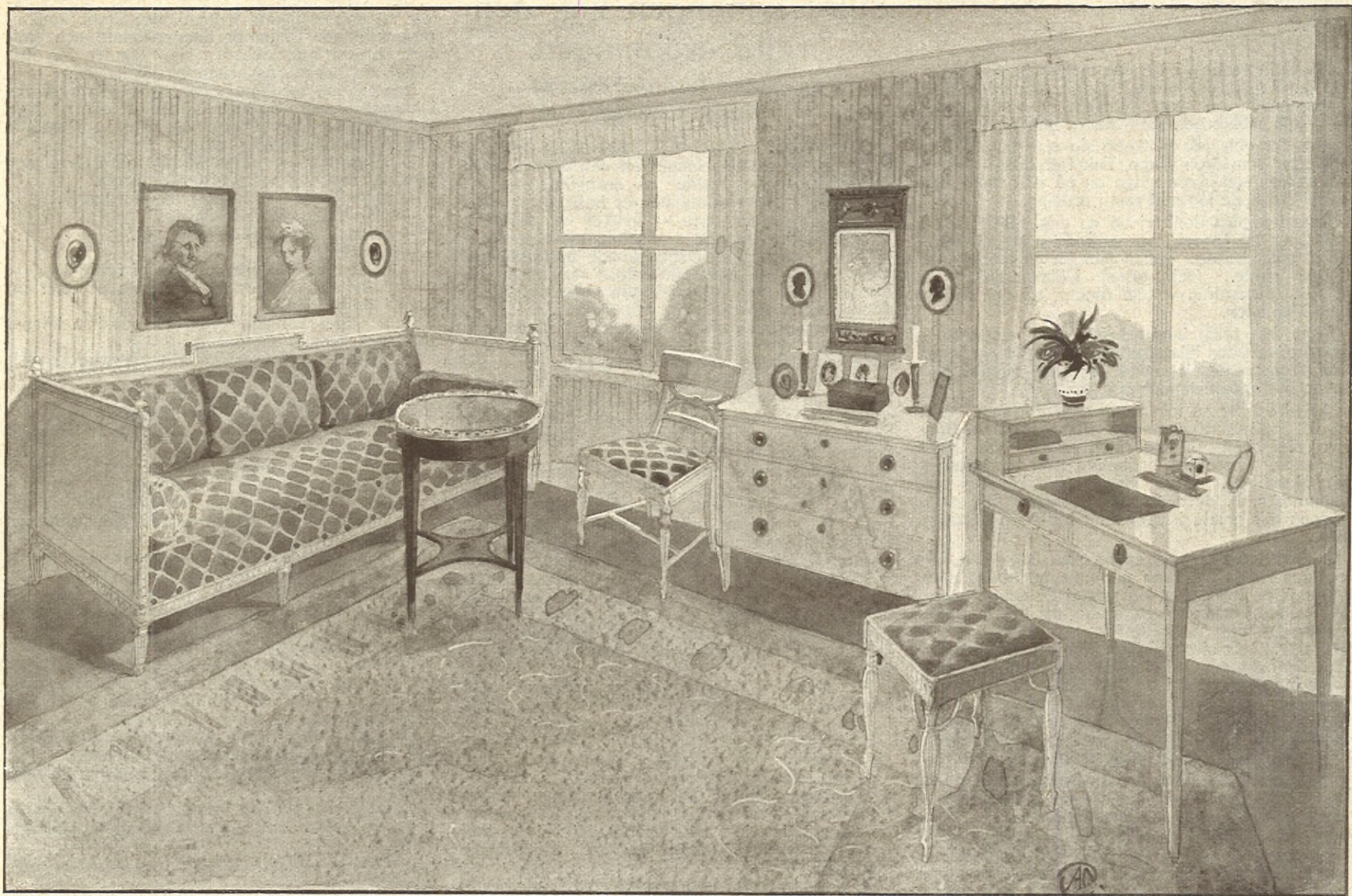
Fru Eva Timm, f. Mellgren, Komminis-tergården, Skultuna, en af de två som er-hållit tredje pris, skildrar sitt flickrum i

Märtha Stockman, Stockholm.

Margit Bergenhem, Nyköping.

FURU ÅSIKTERNA OM ETT RUMS inredning med dess färgstämning, om mörkt eller ljust, om färgstarkt eller i milda toner, må skilja sig, så torde dock alla vara ense om, att en flickrumsinteriör bör hållas i en ljus och luftig kulör och möblerna äga den graciösa form, som passar tillsammans med ungdom och glädje.

Inom den svenska möbelkonsten gör sig en återgång till traditionella former, hvilka föra med sig en stämning af gammal förnämlig kultur, allt mera gällande, och just i den unga flickans rum passa dessa möbelyper från de utpräglade

stilarnes dagar, Louis XV och XVI, Sheraton, Biedermeier, Queen Anne, Chippendale och liknande, synnerligen väl. En ljus cretonne-tapet på väggen eller en tapetkopia af gamla vackra tryckta linnemönster, hvita eller andra ljusa möbler och lätta gardiner af lenon eller allmogeväf skapa en tilltalande bild af ett sådant rum. Och textilkonsten i form af kuddar, dukar, portieret m. m. torde sällan saknas såsom fullständigande intrycket af ett vackert flickrum.

Från A.-B. Nordiska kompaniet, i hvilkens försäljningslokal på Grefvegatan ett flertal vackra flickrumsinteriörer finnas utställda, förskrifver sig ofvanstående afbildning af ett

flickrum, där hänsyn tagits till en anskaffningskostnad, som ej i allmänhet får vara alltför hög till ett sådant rum. En bekväm hemtreflig soffa, på hvilken äfven kan bäddas, ett skrifbord, spegel, byrå, bokhylla, sy- och blomsterbord, lavoire och bekväma fätöljer och stolar äro de hufvudsakliga möblerna i flickrumsinteriören. I ofvan skisserade rumshörn förete möbelformerna släktskap med den gustavianska riktningen och känna vi särskildt i soffan och spegeln igen en gammal bekant från förra århundradet. Klädseln på möblen är fänkt i ett rutigt Louisseizetyg och gardinerna af hvitt lenontyg med färgadt sådant tyg såsom undergardin.

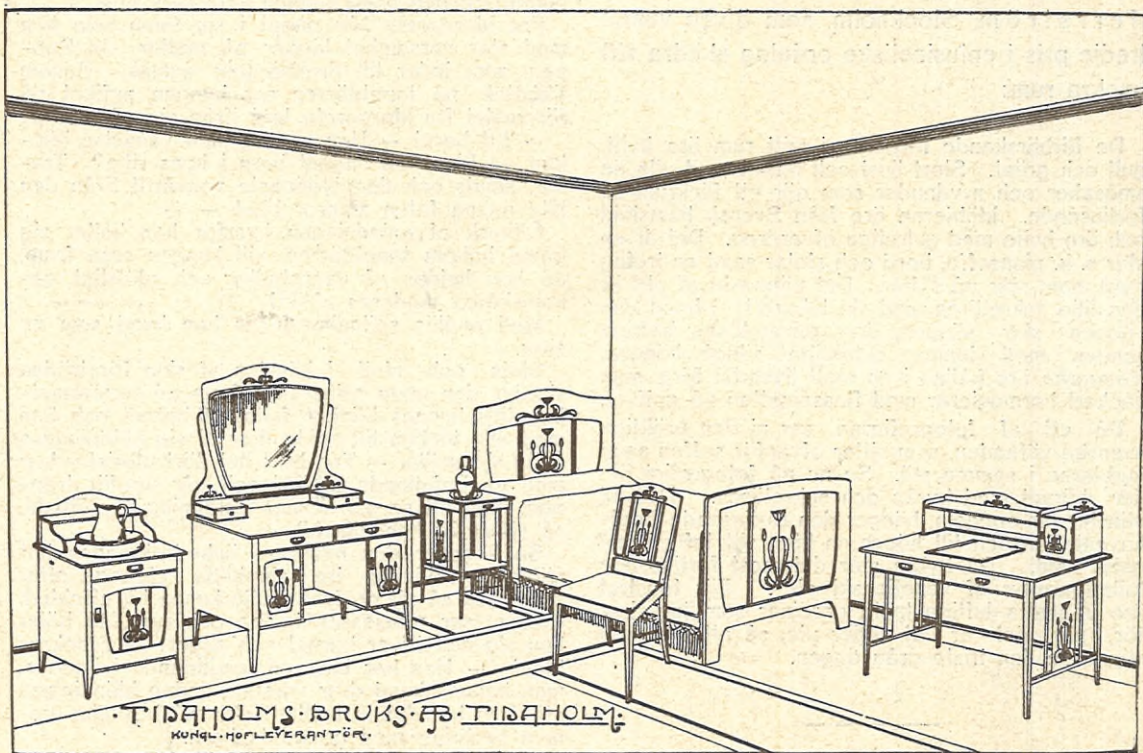
En synnerligen stilfull flickrumsmöbel

benämnd "Tulpanmöbeln" från Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm. Möblen, som är målad i hvitt med ljusblå facer och med rosenmotiv upplagda i naturtrogna färger, består af skrifbord, säng, nattduksbord, toalett, lavoar och två stolar. Pris målad Kr. 269: - med 10 proc. förhöjning för rosmotiven. Flera pjäser i stil med denna möbel kunna erhållas från

Tidaholms Bruks Aktiebolag,
Tidaholm.

Nederlag i Stockholm:

38 Mästersamuelsgatan 38.

Sejon Dantar och Strumpor.

PRIMA KVALITÉ! BÄSTA UTFÖRANDE!

HVARJE PAR STÄMPLADT
MED OFVANSTÄENDE VARUMÄRKE

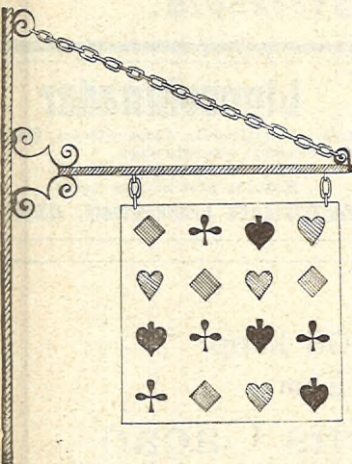
FINNAS I ALLA VÄLSORTERADE
SYBEHÖRS - MANUFAKTUR- & KORTVARUAFFÄRER.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 18.

Tio (10) värdefulla pris.

RIDDARENS BANÉR.

På ett väl befästadt slott vid Rhen bodde under medeltiden en mycket mäktig och rik riddare. Han hade en utomordentligt fager dotter, hvars hand eftersträfvades af många furstar och ädla riddare.

Stolts jungfrun hade svårt att göra sitt val bland alla sina friare och fadern ville ej påtaga sig risken att välja för henne. Därför utfunderade han en plan, genom hvilken han hoppades för-

säkra sig om en klok och hängifven mäg. Han lät måla ett sidenbanér lika med oivanstående teckning, och detta hängdes upp utanför hufvudin-gången till slottet vid vindbryggan.

För hvarje dag ställde sig en härold i porten, blåste i ett horn och förkun-nade att den af friarne, som kunde med två snitt dela banéret i fyra lika stora delar, så att hvarje del hade en hjär-ter, en ruter, en klöfver och en spader, skulle få hans dotter till äkta.

Furstarna och ädlingarna brydde sina hufvuden i flera dagar för att finna på något sätt att lösa problemet, men utan framgång.

Några af dem trodde, att riddaren var tokig, då han kunde förelägga dem en sådan uppgift, och andra gäfvu upp försöket, emedan de ansågo det omöjligt att på detta sätt kunna vinna stolts jungfrun. Men en dag kom till slottet en ung och vacker man, som sade att han kunde dela banéret enligt riddarens önskan och han lyckades. Hur gjorde han?

Lösning insändes undertecknad med namn och adress till Red. af Idun senast den 19 maj 1912. A kuver-tet bör angifvas pristäfling n:r 18.

De tio första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda gransk-ningen påträffas, erhålla följande pris: 1:sta pris: en försilfrad bågare eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böc-ker till ett belopp af 5 kronor. Pri-serna 3-10 hvardera bok eller böc-ker till ett belopp af 1 krona.

Elisabeth Östmans Husmoderskurs

— praktisk och teoretisk undervisning i huslig ekonomi —

börjar sin 22:a termin hösten 1912 i nyinredd tidsenlig lokal, Klarabergs-gatan 40. Personhiss, duschrum, afklädningsrum med särskildt toalett-
rum och rymliga kök.

Obs! Särskild undervisning i gas-spisars användning och sköt-
sel. Prospekt erhållas och anmälningar mottagas af

ELISABETH ÖSTMAN, 34 Jakobsbergsgatan, 3 tr., Sthlm.

Riks Norrmalm 108. Allm. 93 02.

Äfven Ni

kommer efter ett försök med det hälsosamma och billiga "Kathreiner" att föredraga detsamma framför det skad-
liga och dyra bönkaffet. "Kathreiner" är sedan mer
än 20 år tillbaka bepröfvadt och drickes dagligen af
millioner människor.

"Det är fråga om Eder hälsa."

TIDSFÖRDRIF.

ARITMOGRYF.

1	1	7	2	7	3	5	7
2	7	13	12	6	5	4	8
3	12	7	1	10	2	5	7
4	7	11	5	9	8	4	8
5	3	7	11	10	8	8	7
6	4	14	10	2	15	7	3
7	8	7	6	7	2	5	7
8	10	2	10	14	7	8	6
9	3	10	9	7	6	6	7

1) Febersjukdom, 2) försäljning 3) blomma, 4) stad i Frankrike, 5) stad i Italien, 6) är endast påfven, 7) kvinnonamn, 8) djur, 9) sport.

Om siffrorna utbytas mot bokstäfver och de rätta orden funna, gifva dessas begynnelsebokstäfver namnet på en maträtt. Hjördis.

GEOGRAFISK IFYLLNINGSGÅTA.

1) stad i Belgien, 2) stad i Nord-Amerika, 3) republik i Sydamerika, 4) stad i Sverige, 5) insjö i Asien, 6) land i Europa, 7) kust i Indien.

De med stjärnor märkta raderna bilda båda namnet på en svensk stad. (Mångårig prenumerant.)

God morgon! Har Ni tvät-tadt Eder med F. Paulis Ovicula (ägg) tvål. Nudens förmästa toalett-tvål är F. Paulis Ovicula (ägg) tvål.

Den ömtåligaste mage för-
drager med lätthet och tillgodogör sig Vasens (f. d. Nordstjärnans) svenska järnpreparat "Ferrol". Därför verk-sammast vid blodbrist och allmän svaghet. På alla apotek till 2 kr. fl.

Flätade Läderskärp

af äkta skinn i olika färger sändes mot postförskott om färg, midjevidd och bredd uppgifvas. Vanlig längd 65 cm., bredd 6 cm. kostar 4 kr. Bredare och längre skärp mot en pris-förhöjning av 50 öre å 1 kr. be-roende på skillnaden. Skärpen leve-reras komplett färdiga med tryckknap-par.

I. LUNDSTRÖM
Wärml. Björneborg.

**ALLA SNÅLLA
BARN**

THULE
FÅ MORGON OCH AFTON
THULE-CACAO

HISTORISKT YTTRANDE.

I hvilket yttrande om en svensk ko-nung ingår 7 ord, hvilka alla med ett undantag börja med s?

L. B.

ANAGRAM.

Bilda af samma 4 bokstäfver de 3 ord, som äro angifna här nedan.

1:sta ordet.

Vi tro att själva japanesen, Som dock så konstlerfaren är, sig skulle fröjda åt vårt första, Då den om vårens blommor här. En kvist däraf han skulle sätta I bästa väsen af porslin Och sedan finna — det med rätta Att den var ganska rar och fin.

2:dra ordet.

Vårt andra är nog inte alla, Förtalet stämplat såsom så, Ty, som man vet, kan onda tungor För långt uti sitt pladder gå. Men den i verkligheten är det Och ej vill öppna på sin pung, Han gör därvid sig själf en otjänst, Och finner världen trist och tung.

3:dje ordet.

Ännu ett ord vi kunna stafva — Ej ensamt, nej, blott med ett till — Då säger det, hur man förskaffar Sig ett och annat, som man vill För stunden nyttja, men det lägger Också på oss en hedersplikt — Att inte låta ordet blifva En lika fort förgäten — dikt. Sibylla.

**Køb
Schweizer
Broderier**

Sändas direkt från Schweiz tull- och portofritt till bostaden.

Klädnings från Kr. 19.80. **Blusar** från Kr. 5.65.

Barnklädnings från Kr. 12.50.

Bästa Schweizer-broderier på ba-tist, voile, ylle och de modernaste sidentygerna.

Rekvirera redan i dag. Prover och Pa-riser-modeplanscher, fås gratis.

Prover på våra sista Schweizer-siden-tyger äfven gratis på begäran.

Schweizer & Co., Luzern A 10 (Schweiz).

National- dräkter

för damer o. barn. Katalog på begäran. INGRID ANDERSSON, Djeknegatan 32, Malmö. Rikstel. 29 48.

Tionde häftet

af "Moster Emmas" väfbok, antika, lättväfda mönster i fyra skaft (äfven användbara till broderi) för mattor, gardiner, möbiltyger, bonader m. m. Erh. mot 1 kr. 35 öre i postanv. från Moster Emma, Kneippbaden

Blommor från Mälardalen.

Insänd nu eller hvilken årstid som helst till Trädskolan, Enköping, 1 krona eller mera i frimärken eller postan-visning, så erhålles omg. en kartong friska blommor och grönt. Passande till namns- och födelsedagar. Gifvarens vi-sitkort kan biläggas.

**DR. SÖMMES
MENTHYMOL-
SNUV-INHALATOR**

användes vid akuta
och

kroniska
sjukdomar i
näsa, hals, strupe
och luftrör.

Praktisk och billig!
Erhålles å apotek och
i drogerläffärer

Generaldepot:
KUNGSATAN 17, STOCKHOLM.

Pianolektioner.

Undertecknad, flerårig elev af hr Rich. Anderson och musiklärarinna i Linköping, önskar komma i treflig fa-milj på landet för att mot fritt vivre undervisa i pianospelning fr. 20 juni till omkr. 15 aug. Hilma Tersmeden, Linköping.

Att lära barn stafva och läsa blir ett nöje, om de få en Star skrifma-skin att lära sig bokstäfverna på. Star sändes utan köptvång på prof och säl-jes äfven på afbetaling. Katalog gra-tis från A. B. Affärssystemets Kontors-utställning, Birg. Jarlgatan 18, Sthlm.

ANNU ETT TILLFALLE!

Vid beloppets insändande i förskott sänder jag så länge förrådet räcker portofritt min massiva damguldring med infattad äkta smilisten till det enastående billiga priset af endast 2,50. Om ej till belåtenhet får ombytte göras. Låt ej detta gå Er ur händerna utan skrif i dag till Axel Sundströms Ef-terkräfsaffär Ad. II, Stockholm.

Viodal
LAGLIG SKYDDAD

Parfumerie VIOLA Göteborg.

VIODOL-TVÅLEN är genom sin ypper-
liga sammansättning af de finaste in-
gredienser en verklig skönhetsvälv.

Att vi i den intill vår gamla affärslokal 18 Regeringsgatan angränsande butiken, från och med denna säsong, öppnat en särskild afdelning för

BACKFISCH-KONFEKTION

få vi härmed vördsamt tillkännagifva på samma gång vi rekommendera denna vår afdelning hvarest beställningar å kläder för flickor i ålder öfver 14 år, PROMENADDRÄKTER, KAPPOR, KOFTOR o. KLÄDNINGAR, emottagas efter af oss i utlandet inköpta tyska, franska och engelska modeller.

Aktiebolaget **M. BENDIX**, 18 Regeringsg.

Sveriges äldsta och största specialfirma i

BARNKLÄDER

SÄSONGENS ALLA NYHETER NU INKOMNA.

Försäljningslokaler: 18 Regeringsgatan, 5 Sturegatan, 90 Drottninggatan.

Våra affärslokaler hållas öppna kl. 9 f. m.—8 e. m. Lördagar till 1/2 9 e. m.

Det bästa läkemedlet är

ÄKTA BRÖSTKAREMELLER
Enda tillverkare A.-B. Nissens Manufacturing, Norrköping.

Joh. Lundström & Co A.-B.
KUNGL. HOFLEVERANTÖR.
PRIMA ANTHRACIT
HUSHÅLLSKOL • COKES • BRIKETTER

RIKS.	4 27	Skeppsbron 18	22 88	ALLM.	
	22 20		Strandvägen 17		60 19
	20 12		Norr Mälarstrand 22		61 98
	74 47		Söder Mälarstrand		30 60

Oatine-Crème är det förnämsta medlet att skydda huden för köldens skadliga inverkan. Denna kraftiga snöhvita naturprodukt-extrakt af ren hafre renar porerna, läker huden o. hyn blir vacker o. klar. — Äkta endast i hvit burk med grönt lock The Oatine Co., London.
Oatine-Crème säljes efter tullförhöjningen till 1.50 o. 3 kr. pr burk samt Oatine-Tvål, Oatine-Puder o. Balsam säljes öfverallt o. hos A. W. Nording, Biblioteksgatan 11 o. Drottningg. 68, Stockholm.

Vid **Professor Unmans Institut** börjar 1 okt. ny (ett-årig) kurs i **Massage och Sjukgymnastik**. Begär prospekt. Brunkebergsgat. 9, Stockholm.

Champoing

(Majorskan Edmann, Varberg)
är det yppersta reingsmedel för håret. Borttager mjäll, ger styrka och glans. Förnämsta Parfymaffärer.

Doktor J. Arvedsons kurs Sjukgymnastik, Massage o. Pedagogisk Gymnastik, medför enligt kongl. maj:ts medgifvande samma kompetens o. rättigheter som en kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran genom D:r J. Arvedson, adr. Odengatan 1, Stockholm.

EUCALYP
Återgir grått och blekt hår sin ursprungliga färg i hvilken nyance som helst. *Garanteradt oskadligt*. Attest härå är utfärdad af Herr D:r Carl Setterberg, Kemiska Kontrollbyrån, Stockholm.
Pris pr flaska à 125 gr. 3 kr.
Fås i alla välsorterade Parfym- o. materialaffärer. På platser där Eucalyptus ännu icke finnes till salu hänvände man sig till **Company Sydneys Agentur, Bruksgatan, Malmö.**

SANITAS. Specialaffär för Sjuk- o. Hälsovårdsartiklar.
Dambindor 95 öre pr puss.. med lifband 1.25. Stickade från 5 kr. pr puss Sprutor, Skölkannor. Bräckband, Nappar o. Bindor. Landsortsorder exp. omgående. Rek. från 5 kr fraktfritt. Odengatan 39, Stockholm.

Deposition Kapitalräkning
4 1/2 %
Sparkasseränta
4 %
Köpmannabanken
Arsenalsgatan 9.

Gymnastikdirektörsexamen afläggdes efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid **Sydsvenska Gymnastik-Institutet**.
Ny kurs börjar 18 sept. Prospekt gen. kapten J. Thulin, LUND.

Det nyaste!

Moderna Hårarbeten

af naturl. hår i alla färger
2 storlekar Kr. 500, 600

Större o. mindre Kr. 400, 500
15 lockar
alla färger i naturl. hår

Mycket populärt!

Flät-Turban

Hårflätor i alla längder
Garanteradt fint naturhår

Längd	Träns	Kr.
50 cm.	20 cm.	550
50 "	15 "	700
55 "	15 "	900
60 "	10 "	1000
60/65	10 "	1200

Turbanett

Öfverklädd m. delvis konstgjordt och naturl. småhår. Kr. 125

Lock Coiffure

Engelska
Ullcrépe öfverdragen med Mohair samt hårnät
pr mtr Kr. 180

Hårvalkar i längder
Crépe öfverdragen med naturl. hår samt hårnät
pr mtr Kr. 200

Turban Coiffure

m. lätt öfverkammat vågformadt naturhår. Alla färger. Kr. 600

Märke "Ideal"
Extra prima kvalitet
Finaste hår lent och vackert
55 cm. lång Kr. 2000

Vid rekvisition torde färgprof insändas.
Till landsorten mot postförskott + porto.

Det modernaste och elegantaste i tyger af hög kvalitet representeras af märket

"WELLWOVEN"
Genom att specialiseras å ett fåtal märken står fabrikatet öppnadt i fråga om såväl utförande, styrka, kvalitet som pris. Tillhandahålls af de flesta första klass klädesaffärer, samt engrosister inom landet i Cheviot, Foulé, Engelsk Serge, Croisé i de alltid tilltalande och klädsamma färgerna djupsvart, höglätt och modernt grått.
Begär alltid fabrikatet "Wellwoven" hvilket innebär en garanti å högsta kvalitet.
En varas goda beskaffenhet ihågkommes långt efter sedan priset fallit i glömska.

CARLSSON & AKTA TALLBARRSOLJE-KAREMELLER
Tillverkade af vår prisbelönta AKTA TALLBARRSOLJE och prima socker-finns all tillgå å alla apotek samt i de flesta affärer.
ENKAS TALLBARRSOLJEFABRIK JONKÖPING-SWEDEN

Varuhuset VOLLMERS-MEETHS. Göteborg

Med detta nummer följer gratisbilagan Iduns Ungdomstidning.